

Odlike komunikacije odgojitelja i roditelja

Pelajić, Bruna

Master's thesis / Diplomski rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:963860>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-06-26**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ

Bruna Pelajić

ODLIKE KOMUNIKACIJE RODITELJA I ODGOJITELJA

Diplomski rad

Zagreb, rujan 2022.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ

Bruna Pelajić

ODLIKE KOMUNIKACIJE RODITELJA I ODGOJITELJA

Diplomski rad

Mentorica rada:

doc. dr. sc. Jelena Vignjević

Zagreb, rujan 2022.

SADRŽAJ

SAŽETAK.....	2
SUMMARY	3
1. UVOD	4
2. KOMUNIKACIJA	5
2.1. PROCES KOMUNIKACIJE	6
2.2. VRSTE KOMUNIKACIJE	6
2.2.1. VERBALNA KOMUNIKACIJA	6
2.2.2. NEVERBALNA KOMUNIKACIJA	7
3. KOMUNIKACIJA IZMEĐU RODITELJA I ODGOJITELJA	9
3.1. OBLICI KOMUNIKACIJE IZMEĐU RODITELJA I ODGOJITELJA	10
3.1.1. USMENI OBLICI KOMUNIKACIJE	10
3.1.2. PISMENI OBLICI KOMUNIKACIJE.....	13
3.2. VAŽNOST KOMUNIKACIJE IZMEĐU RODITELJA I ODGOJITELJA	16
3.3. KOMUNIKACIJSKE KOMPETENCIJE ODGOJITELJA	16
4. PRIKAZ ISTRAŽIVANJA KOMUNIKACIJE ODGOJITELJA I RODITELJA	18
4.1. CILJ ISTRAŽIVANJA	18
4.2. METODA I INSTRUMENTI ISTRAŽIVANJA	18
4.3. PROVOĐENJE ISTRAŽIVANJA	18
4.4. ISPITANICI	19
4.4.1. ISPITANICI ANKETE ZA RODITELJE	20
4.4.2. ISPITANICI ANKETE ZA ODGOJITELJE	22
4.5. ANALIZA I INTERPRETACIJA REZULTATA ISTRAŽIVANJA	25
4.5.1. RAZLIČITI OBLICI KOMUNIKACIJE RODITELJA I ODGOJITELJA	25
4.5.2. ZADOVOLJSTVO ISPITANIKA KOMUNIKACIJOM RODITELJA I ODGOJITELJA	32
4.5.3. MIŠLJENJE ISPITANIKA O VAŽNOSTI KOMUNIKACIJE RODITELJA I ODGOJITELJA....	37

<i>4.5.4. SAVJETI ISPITANIKA U SVRHU POBOLJŠANJA KOMUNIKACIJE RODITELJA I ODGOJITELJA</i>	38
5. ZAKLJUČAK	41
LITERATURA.....	42
TABLICE.....	44
GRAFIKONI.....	44
PRILOG 1. Izjava o izvornosti diplomskog rada	45

SAŽETAK

Komunikacija je jedan od preduvjeta za kvalitetno funkcioniranje zajednica i društva, pa tako i profesija koje unutar njih djeluju. Pojedinci neprestano verbalno ili neverbalno komuniciraju kako bi izrazili vlastita mišljenja, osjećaje i stavove, pa je komunikacija nužna kako u privatnim tako i u poslovnim okolnostima. Isto se odnosi i na odgoj i obrazovanje, u ovom slučaju onaj rani i predškolski, gdje bi roditelji i odgojitelji, uzevši u obzir dijete kao središte odgojno-obrazovnog procesa, trebali djelovati kao partneri, a preduvjet partnerstvu i suradnji kvalitetna je komunikacija. Iako su se mnogi tradicionalni oblici komunikacije u dječjem vrtiću, poput individualnih konzultacija i roditeljskih sastanaka, održali do danas, suvremeno doba unijelo je promjene i u način komunikacije roditelja i odgojitelja pa je ponekad, zbog nedostatka slobodnog vremena roditelja, lakše organizirati internetske oblike komunikacije roditelja i odgojitelja. Cilj je ovoga rada prikazati opće odlike komunikacije roditelja i odgojitelja, kao i odlike posebnih oblika komunikacije koji se koriste u dječjim vrtićima prilikom suradnje roditelja i odgojitelja. U tu je svrhu načinjeno istraživanje kojim se htjelo dobiti uvid u učinkovitost pojedinih oblika komunikacije roditelja i odgojitelja te u stavove i mišljenja roditelja i odgojitelja o važnosti njihove međusobne komunikacije. Istraživanje je provedeno internetskim putem, popunjavanjem anketnog upitnika. Odgojitelji su tako imali priliku prikazati svoju perspektivu viđenja komunikacije s roditeljima, dok su pak roditelji također imali priliku iznijeti svoje mišljenje o komunikaciji s odgojiteljima, važnosti te komunikacije, kao i savjete u svrhu njezina poboljšanja. Rezultati istraživanja pridonose utvrđivanju stavova roditelja i odgojitelja o njihovoj međusobnoj komunikaciji te posljedično njezinu unaprjeđenju.

Ključne riječi: komunikacija, odgojitelj, roditelj

SUMMARY

Communication is one of the prerequisites for the quality functioning of communities and society, including the professions that operate within them. Individuals constantly communicate verbally or non-verbally in order to express their own opinions, feelings and attitudes, so communication is necessary for private as well as business purposes. The same applies to education and care, in this case early and preschool one, where parents and educators, as the child is the center of the educational process, should act as partners, and a prerequisite for partnership and cooperation is quality communication. Although many traditional forms of communication in kindergarten, such as individual consultations and parent-teacher meetings, have continued to this day, modern times have also brought changes to the way parents and educators communicate, so sometimes, due to parents' lack of free time, it is easier to organize online forms of communication. The emphasis of this paper is on the features of communication between parents and educators, that is, the forms of communication used in kindergartens, their effectiveness, and the general opinion of parents and educators about the importance of their mutual communication. By answering questionnaires, educators presented their perspective of seeing communication with parents, while parents also expressed their opinion on communication with educators, its importance, as well as advice for improving communication with educators. The results of the research contribute to establishing the views of parents and educators about their mutual communication and consequently improving it.

Key words: *communication, preschool teacher, parent*

1. UVOD

Komunikacija je proces koji omogućava sporazumijevanje i razumijevanje među ljudima, stoga ne čudi da je upravo ona jedna od temeljnih vještina 21. stoljeća (Petek, 2019). Iako je kvalitetna komunikacija važna i u privatnim okolnostima, njezina je vrijednost posebno istaknuta u profesijama koje su upućene na ljude, a sve kako bi se pripadnici i sudionici tih profesija dobro sporazumijevali te unaprjeđivali kvalitetu struke. Isto se odnosi i na odgojiteljsku profesiju koja, osim primarne komunikacije odgojitelja s djecom, obuhvaća komunikaciju odgojitelja s roditeljima. Važno je naglasiti kako komunikacija odgojitelja i roditelja ima jedan iznimno važan cilj, a to je kvalitetno sporazumijevanje u svrhu optimalnog poticanja cjelokupnog razvoja djeteta.

Komunikacija roditelja i odgojitelja obuhvaća različite oblike, poput individualnih konzultacija, roditeljskih sastanaka, kutića za roditelje, pismenih oblika suradnje, različitih druženja i radionica i sl. Iako načini i oblici komunikacije koji će biti korišteni ovise o potrebi te preferencijama roditelja i odgojitelja, važno je pronaći najučinkovitije oblike komunikacije te na njima ustrajati, ali istovremeno ne zapostaviti ostale. Uz povećan opseg posla odgojitelja te prezaposlenost roditelja, danas je komunicirati možda teže nego prije, ali to su izazovi suvremenog doba koje treba savladati. Svakako, za kvalitetnu komunikaciju nužno je aktivno slušanje, razumijevanje te dvosmjerna komunikacija (Bogatić, Glavina, Rogulj, Visković, Višnjić Jevtić, 2018).

Problematika odnosa roditelja i odgojitelja, odnosno njihove međusobne komunikacije, često proizlazi iz nedostatka zajedničkog vremena te jednosmjerne komunikacije, odnosno komunikacije bez povratne informacije. Radi istraživanja odlika komunikacije roditelja i odgojitelja te potencijalnih problema do kojih u toj komunikaciji dolazi, za potrebe ovog diplomskog rada ispitani su roditelji i odgojitelji kako bi iznijeli svoje viđenje ove problematike te iznijeli savjete na temelju vlastitog iskustva. Rezultati anketnih upitnika roditelja i odgojitelja doprinijet će objektivnijem sagledavanju važnosti komunikacije iz obje perspektive, ali i razumijevanju značaja kvalitetnog odnosa roditelja i odgojitelja i uloge komunikacije u tom odnosu.

2. KOMUNIKACIJA

Komunikacijom (lat. *communicare* – učiniti općim) se smatra „razmjena informacija, ideja, osjećaja putem verbalne i neverbalne komunikacije, prilagođene društvenoj prirodi situacije, tj. situacijskom kontekstu“ (Bogatić, Glavina, Rogulj, Visković, Višnjić Jevtić, 2018, str. 112). Bogatić, Glavina, Rogulj, Visković, Višnjić Jevtić (2018) također navode kako se komunikacijom smatraju socijalne vještine koje podrazumijevaju uspostavljanje komunikacije s pojedincima ili grupama, kao i njezino održavanje. Iako se komunikacijom najčešće smatra korištenje govora kao sredstva za komunikaciju, ona je zapravo vrlo složen proces i obuhvaća puno više komunikacijskih elemenata. Ključni su elementi procesa komunikacije pošiljatelj (osoba koja šalje poruku), informacija (poruka koja se prenosi), kanal (put koji poruka prelazi) te primatelj (osoba koja prima poruku). Nadalje, Bogatić, Glavina, Rogulj, Visković, Višnjić Jevtić (2018) naglašavaju kako svaka komunikacija ima neki cilj definiran različitim elementima. Opći je cilj svake komunikacije jasno prenošenje poruke s namjerom informiranja primatelja o nekoj tematici, a specifični ciljevi mogu biti: otkrivanje i upoznavanje sebe i drugih; uspostavljanje, razvijanje i prekid odnosa; pomaganje, konstruktivna kritika, empatija, pomoć u rješavanju problema, poučavanje; uvjeravanje i utjecanje na formiranje/promjenu stavova i ponašanja drugih – samoprezentacija, argumentacija i instrumentalizacija te zabava.

Sastavni dio komunikacijskog procesa jesu i različite prepreke (šumovi ili buka) koji otežavaju postizanje cilja komunikacije, odnosno uspješno prenošenje informacije. Prepreke u komunikaciji mogu biti uvjetovane raznim čimbenicima, poput okolinskih zvukova ili pak osobina sudionika komunikacije. Komunikacijske prepreke mogu iskriviti izvornu poruku tako da potencijalno može doći do njezinog krivog tumačenja ili potpunog nerazumijevanja. Prepreke u komunikaciji dijele se na dvije razine: mikroprepreke, odnosno one koje se javljaju na razini pojedinca, te makroprepreke, koje se javljaju na razini okoline. Mikropreprekama se mogu smatrati loše vještine slušanja, različite percepcije, predrasude, nedostatak vjerodostojnosti i sl., dok se makroprepreke najčešće odnose na buku pri komunikaciji, jezične i kulturne razlike, razlike u statusu i moći pojedinca, preopterećenost informacijama, itd. (Bogatić, Glavina, Rogulj, Visković, Višnjić Jevtić, 2018).

Nadalje, prema Bogatić, Glavina, Rogulj, Visković, Višnjić Jevtić (2018), različiti oblici komunikacije razvijali su se tijekom evolucije, što je vidljivo razvojem komunikacije od neverbalne do verbalnu, kao i od kontaktne do digitalne. Uzevši u obzir tehnološki napredak

čovječanstva, komunikacija se počela odvijati putem različitih digitalnih medija, poput e-pošte, videorazgovora i sl., što uvelike olakšava suvremeno međuljudsko sporazumijevanje. No, važno je naglasiti kako je ono što povezuje klasične i suvremene oblike komunikacije sam njezin proces.

Kada se govori o uspješnosti komunikacije, Berko, Wolvin, Wolvin i Aitken (2016) ističu načela komunikacije kao smjernice za uspješniju komunikaciju i prevladavanje komunikacijskih barijera: neizbježnost komunikacije, njezina nepovratnost, neponovljivost, verbalna i neverbalna komponenta komunikacije, njezina dvosmjernost te sadržajni i odnosni aspekt iste.

2.1. PROCES KOMUNIKACIJE

Bogatić, Glavina, Rogulj, Visković, Višnjic Jevtić (2018) navode kako proces komunikacije ima svoja pravila i zakonitosti, u kojem god se on obliku odvijao. Proces komunikacije definiraju elementi i procesi koji se međusobno nadopunjuju. Smisleni tijek komunikacije počinje kada pošiljatelj šalje poruku do primatelja koji poruku prima te počinje proces kodiranja i dekodiranja, a zatim primatelj započinje slanje povratne poruke pošiljatelju.

Komunikaciju određuje što omogućava razmjenu poruka i/ili informacija, koje izravno ili neizravno mogu utjecati na mišljenje i ponašanje sudionika uključenih u proces komunikacije. Iako se ona može odvijati između samo dvije osobe, moguća je i u manjim ili većim skupinama. Također, sam komunikacijski proces može biti javan ili se odvijati u tajnosti. Važno je istaknuti kako je proces komunikacije izrazito dinamičan (Bogatić, Glavina, Rogulj, Visković, Višnjic Jevtić, 2018).

2.2. VRSTE KOMUNIKACIJE

2.2.1. VERBALNA KOMUNIKACIJA

Verbalna komunikacija toliko je zastupljena da se često u svakodnevnom govoru poistovjećuje s cjelokupnim komunikacijskim procesom, iako je ona zapravo samo njegov dio. No, to ne čudi

jer je verbalna komunikacija svakako najkarakterističniji oblik ljudske komunikacije (Bašić, Koller-Trbović, Žižak, 1993).

Verbalno izražavanje može imati oblik zapovijedi, instrukcije, pitanja, informacije, pripovijedanja, opisivanja itd. Dok se zapovijedi i instrukcije koriste u svrhu utjecaja na ponašanje drugih ljudi, pitanja se koriste za dolaženje do korisnih informacija. U tom procesu koriste se osobna i neosobna te pitanja otvorenog i zatvorenog tipa (Bašić, Koller-Trbović, Žižak, 1993).

2.2.2. NEVERBALNA KOMUNIKACIJA

Neverbalnog aspekta komunikacije govornici često i nisu svjesni, no njegov je utjecaj na razumijevanje poruke vrlo velik. Neverbalna komunikacija uključuje sve znakove (lica, ruku, držanja tijela, mirisa, boje glasa, tempa govora, jačine govora i sl.) kojima se uz izgovorene riječi prenosi određena poruka. Neverbalni se znakovi obično dijele na tri tipa: paralingvističke, kinetičke i proksemičke. Paralingvistički znakovi ritam su i tempo govora, visina i zujanje vokala, glasnoća, različite varijacije pri izgovoru i sl. Kinetički znakovi podrazumijevaju izraze lica, geste, pokrete, stav i položaj tijela, usmjerenost pogleda, kontakt očima, razne oblike dodira te mirise. Proksemički znakovi odnose se na distancu i oblike distance te kontrolu osobnog izgleda, poput odijevanja, frizure i sl. (prema Bašić, Koller-Trbović, Žižak, 1993).

Harrison (1973 prema Bašić, Koller-Trbović, Žižak, 1993) donosi nešto širu podjelu razlikujući očitovane znakove (koji se šalju tjelesnim pokretima), artefakt-znakove (koji se šalju odjećom, kozmetikom, statusnim simbolima i sl.), posredne znakove (koji se šalju izborom komunikacijskog medija) i kontekstualne znakove (u kojima neverbalne poruke proizlaze iz uporabe vremena i prostora putem tjelesnih pokreta).

Argyle (1986 prema Bašić, Koller-Trbović, Žižak, 1993) navodi osam najuobičajenijih čimbenika neverbalnog ponašanja, ne svrstavajući ih u određene skupine. To su: izraz lica, pogled, geste i druge tjelesne pokrete, položaj tijela, dodir, distanca u prostoru s orijentacijom u prostoru, odjeća, izgled te neverbalni aspekti govorenja.

Važno je naglasiti kako neverbalnim znakovima pošiljatelj poruka najčešće komunicira nesvjesno, dok ih primatelj (osim ako nije za to posebno obučen) ne može protumačiti, iako je često značenje nekih neverbalnih znakova većini populacije određene kulture poznato. Iz tog

razloga interpretacija neverbalnih znakova, osim znanja i sposobnosti, zahtijeva i poznavanje kulture i komunikacijskog uzusa.

Neverbalno ponašanje iznimno je važno u komunikacijskom procesu. Dok su verbalne poruke snažnije u ostalim vrstama komunikacije, neverbalne su dominantnije i prikladnije pri komuniciranju emocija i stavova. Razlog tome je biološka priprema primatelja koja mu omogućuje razumijevanje različitih emocionalnih stanja te njihovo prevladavanje (Bašić, Koller-Trbović, Žižak, 1993).

Ponekad se poruke izmjenjuju isključivo neverbalnim znakovima, npr. u situaciji kada je toliko buke da riječi ne mogu doći do primatelja ili pak kad je nužno ne remetiti tišinu. Ponekad se neverbalni znakovi koriste za povratnu informaciju, što je u svakodnevnoj komunikaciji najčešće vidljivo kada primatelj poruke kima glavom slušajući pošiljatelja iste.

Također, neverbalne poruke vrlo su važne i kao dio verbalne komunikacije u smislu onog dijela komunikacijskog procesa koji se ne verbalizira, već je isključivo neverbalan, poput odjeće ili stava govornika (Bašić, Koller-Trbović, Žižak, 1993).

3. KOMUNIKACIJA IZMEĐU RODITELJA I ODGOJITELJA

Komunikacija između roditelja i odgojitelja spominje se u suvremenoj literaturi kao jedan od najvažnijih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa, pri čemu se ističu pisana komunikacija te individualni i roditeljski sastanci roditelja i odgojitelja, odnosno oblici komunikacije spominjani još u Plowdenskom izvještaju 1967. godine (Bogatić, Glavina, Rogulj, Visković, Višnjić Jevtić, 2018). U spomenutim modalitetima komunikacije prevladavaju odnosi u kojima roditelji imaju pasivnu ulogu, a znatno su manje zastupljeni oni u kojima roditelji preuzimaju aktivnu ulogu, poput radionica, posjetima odgojno-obrazovnim skupinama i sl. Razlog tome može biti nezainteresiranost roditelja, ali i odgojitelja. Uzevši u obzir navedeno, potrebno je razvijati s roditeljima kvalitetnu komunikaciju onim oblicima rada u kojima se uvažavaju znanja i doprinos roditelja, kako bi oni mogli zauzeti aktivnu ulogu. Aktivnosti u kojima roditelji poprimaju pasivnu ulogu najčešće su: pisana komunikacija, obavijesti, glasila, pisma, dnevници, izvještaji o napretku, roditeljski sastanci, radionice za roditelje, individualni razgovori s roditeljima, razgovori prilikom dolaska/odlaska te dani otvorenih vrata, dok su aktivnosti u kojima roditelji najčešće imaju aktivnu ulogu: komunikacija preko suvremene tehnologije, e-portfolio, elektronička pošta, SMS, mobilne aplikacije, društvene mreže, mrežne stranice, druženja djece i odraslih, boravak roditelja u odgojnoj skupini, posjete domovima djece, sudjelovanje u tvorbi kurikulumu te sudjelovanje u radu upravljačkih tijela (Bogatić, Glavina, Rogulj, Visković, Višnjić Jevtić, 2018).

Također, važno je naglasiti kako je kvalitetna komunikacija u djetetovoj okolini iznimno važna jer utječe, kako na razvoj djetetovih jezičnih sposobnosti, tako i na razvoj njegovog socijalnog komuniciranja (Bašić, Koller-Trbović, Žižak, 1993).

3.1. OBLICI KOMUNIKACIJE IZMEĐU RODITELJA I ODGOJITELJA

3.1.1. USMENI OBLICI KOMUNIKACIJE

UKLJUČIVANJE RODITELJA U REALIZACIJU AKTIVNOSTI UNUTAR SKUPINE

Uključivanje roditelja u realizaciju aktivnosti unutar skupine najčešće se odnosi na pomoć u prikupljanju neoblikovanog i oblikovanog materijala i sredstava za aktualne aktivnosti u skupini. Iako se ovaj oblik komunikacije vrlo često koristi zbog loših materijalnih uvjeta u dječjim vrtićima, njegova je primarna svrha uključivanje roditelja u odgojno-obrazovni proces, njihov aktivni doprinos tom procesu, kao i povezivanje djece i roditelja zajedničkim aktivnostima, u ovom slučaju prikupljanjem materijala (Bogatić, Glavina, Rogulj, Visković, Višnjic Jevtić, 2018).

UKLJUČIVANJE RODITELJA POSJEĆIVANJEM SKUPINE

Roditelje je u odgojno-obrazovni rad skupine moguće uključiti i posjetom skupini. Važno je naglasiti kako ta aktivnost uvijek treba biti unaprijed dogovorena i planirana. Posjet roditelja skupini obično se odvija tako da jedan roditelj predstavlja određenu aktivnost u kojoj je jako dobar, primjerice pjevanje, sviranje, slikanje i sl. Ovaj oblik rada djeca vole jer razbija svakodnevicu u kojoj odgojitelj provodi aktivnosti. Uz to, posjet roditelja može iznimno pozitivno utjecati na socijalne vještine djeteta čiji je roditelj posjetio vrtić, pogotovo ako je riječ o sramežljivom i povučenom djetetu, jer ono uz roditelja stječe samopouzdanje. Tako se često dogodi da dijete za vrijeme posjeta njegova roditelja skupini samo predstavlja nešto što se do tada nije usudilo (Bašić, Koller-Trbović, Žizak, 1993). Svakako, najbolje je kada roditelj dijete uključi u neku svoju aktivnost jer se tada dijete osjeća posebno ohrabreno i samopouzdan.

Često se roditelji oduševavaju aktivnostima provedenima u skupini pri dolasku po dijete, što bi odgojitelju trebao biti poticaj da ih upita da se uključe u neku od planiranih aktivnosti. Ukoliko roditelj pristane, potrebno je dogovoriti dan i vrijeme posjeta. Također, roditelju bi se trebao prikazati plan aktivnosti za dan njegova dolaska u skupinu kako bi se bolje mogao pripremiti i uključiti. Nadalje, o posjetu roditelja treba obavijestiti djecu kako bi znala što će se događati u skupini. Roditelje koji se bave zanimanjima koja se vežu uz planirane aktivnosti i razvojne zadaće (poput vatrogasca, liječnika...) odgojitelji bi trebali pozvati u skupinu jednom godišnje kako bi djeca pobliže upoznala određena zanimanja i da bi se međusobno povezala. Svakako,

djeci je uvijek važno naglasiti kako svaki roditelj može doći u skupinu i poigrati se. Djecu iz skupine važno je pripremiti za dolazak roditelja, te na razumljiv način pojasniti kako svaki roditelj može doći i poigrati se. Posjet roditelja skupini odličan je način povezivanja djece, roditelja, ali i odgojitelja: „Znamo da su djeca ponosna kad su roditelji uz njih. Uz malo odgojiteljevog poticaja i dobrog poznavanja djece i njihovih roditelja može nastati mnogo situacija i doživljaja za sjećanje. Dječji vrtić je pravo mjesto za to“ (Bašić, Koller-Trbović, Žižak, 1993, str. 23).

INDIVIDUALNE KONZULTACIJE

Individualne konzultacije sastanak su jednog ili obaju djetetovih roditelja s odgojiteljem/odgojiteljima, a ponekad i sa stručnim timom, ovisno o temi razgovora, a mogu ih inicirati roditelj ili odgojitelj. Tijekom individualnih konzultacija bilo bi korisno stvoriti što ugodniju atmosferu pa se one mogu održavati u bilo kojoj prostoriji dječjeg vrtića, a roditelje bi bilo dobro ponuditi i napitkom (Bašić, Koller-Trbović, Žižak, 1993).

Iako se individualnim konzultacijama može pristupiti bez ikakvog povoda, odnosno radi informiranja roditelja o općem napretku djeteta, obično im se pristupa nakon uočenog stanja ili problema djeteta, poput povučenosti, agresivnosti i sl. Svakako, konzultacije ne mora inicirati odgojitelj, već ih može zatražiti i roditelj ukoliko uoči potrebu za njima, najavivši ih nekoliko dana unaprijed. Ukoliko odgojitelj smatra da nije dovoljno kompetentan za razgovor o određenom problemu, na individualne konzultacije može pozvati nekoga od članova stručnog tima, ovisno o tome u čijoj je domeni rada problem.

Individualne konzultacije iznimno su važne za dijete jer se tada roditelj i odgojitelj dogovaraju o budućem načinu rada, kako bi isti bio usklađen u odgojno-obrazovnoj skupini, ali i domu djeteta. Također, tijekom individualnih konzultacija roditelj može dobiti odgovor na sva pitanja koja ga eventualno muče te dobiti korisne savjete o potencijalnim aktivnostima koje bi mogao provoditi sa svojim djetetom u skladu s njegovim individualnim potrebama.

Učestalost individualnih konzultacija ovisi o potrebi, no bilo bi korisno kada bi roditelj na individualni razgovor dolazio barem jednom mjesečno kako bi mogao kontinuirano pratiti razvoj svog djeteta, njegove radove, interese i sl. Takav razgovor s odgojiteljem roditelju može biti vrlo koristan.

RODITELJSKI SASTANAK

Roditeljski sastanak najpoznatiji je i najčešći oblik komunikacije roditelja i odgojitelja. Učestalost održavanja roditeljskih sastanaka tri je do četiri puta u pedagoškoj godini, no moguće je i češće održavanje, ovisno o željama i potrebama roditelja i odgojitelja. Temu roditeljskog sastanka određuje odgojitelj u skladu s trenutačnom situacijom i problemima u odgojno-obrazovnoj skupini, ali i interesima roditelja. Također, način provođenja roditeljskog sastanka ovisi o temi i raspoloženju roditelja pa se tako on može organizirati u obliku radionice, rasprave u manjim skupinama, debate i sl. (Jurčević Lozančić, Kunert. 2015).

Na početku roditeljskog sastanka obično se odigra prigodna igra kako bi se roditelji opustili te međusobno povezali i tako pripremili za daljnji rad. Kao i u radu s djecom, sve roditelje treba pozvati da sudjeluju u igri, no nikako istu nametati i forsirati. Zatim slijedi glavni dio roditeljskog sastanka čiju temu odgojitelj prethodno mora dobro pripremiti i teoretski ju roditeljima ukratko predstaviti, a zatim slijedi rasprava o istoj. Odgojitelj bi trebao sve roditelje pozvati da se u raspravu uključe. Rasprava u manjim grupama odličan je izbor kada su roditelji novi i ne poznaju se kako bi se lakše povezali i komunicirali jedni s drugima. Uz to, važno je uzeti u obzir da su osobnosti roditelja različite te da se svima nije lako otvoriti i raspravljati pred većim brojem ljudi (Ljubetić, 2014).

Nakon rasprave, roditelji iznose iznesena mišljenja i donesene zaključke. Na taj način roditelji imaju priliku čuti različita mišljenja te isti problem sagledati iz različitih perspektiva. Svakako, odgojitelj može iznijeti teorijsku podlogu nekim načinima razmišljanja, pri čemu roditelji uče nove pristupe odgoju djeteta.

Roditelji i odgojitelj zatim zajedno donose zaključke koje je, nakon provedenog roditeljskog sastanka, nužno staviti u kutić za roditelje kako bi informirani bili i oni roditelji koji roditeljskom sastanku nisu fizički mogli prisustvovati. O tim zaključcima, ukoliko žele, mogu s odgojiteljem razgovarati na individualnim konzultacijama.

Na kraju roditeljskog sastanka obično se provede završna igra kako bi se roditelji opustili i razišli u veseloj atmosferi (Bašić, Koller-Trbović, Žižak, 1993).

ZAJEDNIČKA DRUŽENJA DJECE, RODITELJA I ODGOJITELJA (TEMATSKE RADIONICE I SL.)

Jedan od oblika komunikacija odgojitelja i roditelja zajednička su druženja s djecom, a najčešće su to radionice. Na radionicama najčešće roditelji s djecom izrađuju konstruktivne predmete, igračke i sl. Pri organizaciji radionica važno je osmisliti njezin cilj i svrhu, poput humanitarne akcije, kako bi roditelj imao i dodatnu motivaciju za dolazak. Odgojitelj bi svakog roditelja na ovakvo druženje trebao pozvati u pisanom obliku te mu objasniti koncept i trajanje radionice. Također, odgojitelj se za radionicu dobro treba pripremiti prikupljanjem potrebnog materijala ili razmatranjem o tome što je sve za radionicu potrebno, pa u skladu s time zatražiti da svatko od roditelja ponešto donese. Također, valja objasniti što se od djece i roditelja očekuje kako bi radionica bila što zanimljivija i produktivnija, iako treba naglasiti kako je važan proces, a ne rezultat. Iako se ovakve radionice najčešće održavaju prigodom obilježavanja blagdana, poput Božića, one se mogu organizirati u svako doba godine. Nadalje, one se najčešće održavaju u poslijepodnevnom terminu (nakon 16 sati), iako se prema želji i mogućnostima roditeljima mogu organizirati i u jutarnjem terminu. Dobro je u kutić za roditelje staviti obavijest o održavanju radionice s naznačenim vremenom početka, navedenom temom i tehnikom izvođenja sadržaja, mjestom održavanja i trajanjem druženja. Ako je potrebno, poželjno je napisati roditeljima što treba donijeti sa sobom (Bašić, Koller-Trbović, Žižak, 1993).

3.1.2. PISMENI OBLICI KOMUNIKACIJE

Pismeni oblici komunikacije odnose se na letke informativnog tipa namijenjene roditeljima i vezane za određenu temu, ankete koje pridonose uspostavljanju kvalitetne komunikacije odgojitelj – roditelj, poštu za odgojitelje, a u suvremeno doba i svu internetsku komunikaciju. Letci se sve manje koriste radi uštede papira, a sve češće se u kutiću za roditelje ostavljaju zajedničke obavijesti svim roditeljima (iako se ondje ponekad mogu naći i višebrojni primjerci obavijesti koje roditelji mogu uzeti). Također se u kutiću za roditelje često nalazi i tzv. pošta za odgojitelje, odnosno pretinac u koji roditelji odgojiteljima mogu pisati različite probleme, prijedloge i sugestije. Velika je prednost pošte za odgojitelje njezina anonimnost, koja roditeljima omogućava maksimalnu iskrenost pri pisanju. Ispunjavanje anketa povremeno zatraže odgojitelji u svrhu osobnog profesionalnog napretka ili, što je najčešći slučaj, u okviru nekog većeg projekta (Bogatić, Glavina, Rogulj, Visković, Višnjić Jevtić, 2018).

OGLASNA PLOČA / KUTIĆ ZA RODITELJE

Oglasna ploča i kutić za roditelje često su korišteni oblici komunikacije s roditeljima. Iako se često smatraju istoznačnicama, među njima postoje određene razlike: dok oglasna ploča označava središnji pano s obavijestima za cijeli dječji vrtić kao ustanovu, kutić za roditelje sadržava obavijesti vezane isključivo za odgojno-obrazovnu skupinu pokraj čijih se ulaznih vrata nalazi. Iz tog razloga na kutiću za roditelje važno je napisati ime odgojno-obrazovne skupine kojoj on pripada te opće informacije o odgojiteljima i njihov kontakt. Kutić za roditelje mjesto je pisanih obavijesti i izvješća o važnim događajima u odgojno-obrazovnoj skupini. Također, ondje roditelji mogu ostaviti moguće prijedloge o unapređenju odgojno-obrazovnog rada. Kada je riječ o starijim dobnim odgojno-obrazovnim skupinama, preporučljivo je da djeca sudjeluju u izradi, odnosno ukrašavanju kutića za roditelje kako bi prostor bio što personaliziraniji i fokusiraniji na dijete (Bašić, Koller-Trbović, Žižak, 1993). Sadržaj kutića za roditelje trebao bi se mijenjati svakih desetak dana, a u međuvremenu se nadopunjavati ukoliko je potrebno. Nadalje, uz oznaku odgojno-obrazovne skupine, na početku pedagoške godine u kutiću za roditelje treba se nalaziti popis djece u skupini, no važno je naglasiti kako on treba sadržavati isključivo imena i prezimena djece, a nikako osobne podatke poput adrese, datuma rođenja, imena roditelja i sl. Kutić za roditelje trebao bi sadržavati i pisane obavijesti odvijanja rada u odgojno-obrazovnoj skupini, poput ostvarenja nekih razvojnih zadaća, osvrta na provedene izlete, druženja i sl. Takve pisane izvještaje dodatno obogaćuju dječje izjave, svakako bez navedenih imena djece, ili fotografije djece u određenim aktivnostima. Uz obavijesti o radu odgojno-obrazovne skupine, kutić za roditelje trebao bi sadržavati važne opće informacije, poput vremena održavanja individualnih konzultacija te obavijesti o eventualnom izbivanju odgojitelja, odnosno promjeni u organizaciji rada. Ukoliko je odgojitelju organizirana zamjena, bilo bi dobro u obavijesti napisati i ime odgojitelja koji će raditi u skupini do povratka odgojitelja skupine (Jurković, 2006). Nadalje, o budućim izletima djece izvan dječjeg vrtića, odlaska odgojno-obrazovne skupine u kino ili kazalište, itd. roditelje se obavještava pisanom obavijesti u kutiću za roditelje. Pri tome je važno navesti točno vrijeme održavanja, kao i polaska i povratka djece, poduzeća koje prevozi djecu te ime osobe koja će biti pratnja (najčešće je to član stručnog tima). Nadalje, u kutić za roditelje potrebno je pravovremeno staviti poziv na roditeljski sastanak i označiti ga, a nakon održanog sastanka napisati sve zaključke ili osvrt na sastanak. Isto se odnosi i na ostale oblike komunikacije, npr. radionice (Glušćić, 2008).

U kutić za roditelje može se staviti članak iz stručne literature (uz pravilno navođenje literature) ukoliko je povezan s trenutačnim problemom ili tematikom u odgojno-obrazovnoj skupini.

Također, u kutić za roditelje mogu se staviti brojalice, priče, pjesmice i sl. koje se s djecom provode u odgojno-obrazovnom radu, a dobro je uz njih ostaviti i kopirane primjerke kako bi ih roditelji mogli ponijeti sa sobom (Bašić, Koller-Trbović, Žižak, 1993).

MREŽNA STRANICA ODGOJNO-OBRAZOVNE USTANOVE

Mrežna stranica odgojno-obrazovne ustanove službena je internetska stranica dječjeg vrtića koja sadrži opće informacije o dječjem vrtiću, područnim objektima, zaposlenicima, ali i aktualne informacije o događajima, projektima i sl. (Bogatić, Glavina, Rogulj, Visković, Višnjić Jevtić, 2018). Iako mrežnu stranicu dječjeg vrtića obično osvježava jedna ili nekoliko osoba zaduženih za to, odgojitelji su ti koji prikupljaju informacije o provedenim aktivnostima, kao i fotografije te videozapise koje na stranici dječjeg vrtića tvore bazu aktualnosti, a potom i arhivu koja je roditeljima u svakom trenutku lako dostupna.

FOTODOKUMENTACIJA, MAPA LIKOVNIH RADOVA, RAZVOJNA MAPA DJETETA

Dokumentiranje rada i razvoja djeteta primarno je alat za unapređenje odgojno-obrazovnog rada u smislu kontinuiranog praćenja početnog, trenutačnog i potencijalnog stanja djeteta, no fotodokumentacija može biti odličan izvor informacija pri komunikaciji s roditeljima (Martić, Taloš Lopar, 2015). Također, valja istaknuti važnost razvojne mape djeteta koju je svaki odgojitelj dužan izraditi za svako dijete, a ona sadrži: fotografije djece u spontanoj igri, planiranim aktivnostima, aktivnostima u kojima dijete samo izabere ono što mu je zanimljivo, a što nije, mapu likovnih aktivnosti i sl. što omogućava praćenje djetetova razvoja kroz duži period. Osim što ovakav sustav dokumentiranja olakšava odgojitelju praćenje djetetova napretka, on istovremeno omogućava roditelju da upozna bolje svoje dijete u okruženju u kojem ga on najčešće ne vidi. Prikupljeni materijali mogu biti odličan povod razgovoru roditelja i odgojitelja, pri čemu bi odgojitelj trebao poslušati eventualne savjete i prijedloge o budućem odgojno-obrazovnom radu, a odgojitelj roditelju primjere aktivnosti koje bi s djetetom, u skladu s njegovim interesima i mogućnostima, mogao raditi.

3.2. VAŽNOST KOMUNIKACIJE IZMEĐU RODITELJA I ODGOJITELJA

Komunikacija između roditelja i odgojitelja često se smatra pomalo zanemarenim dijelom odgojno-obrazovnog procesa unatoč profesionalnoj svijesti odgojitelja o važnosti uključivanja roditelja odgojni obrazovanje djece. Iako je uzrok tome ponekad prezaposlenost roditelja, istraživanja su pokazala da odgojitelji ponekad namjerno zanemare roditelje jer ne znaju kako bi se snašli s njihovim prijedlozima i uključivanjima, a istovremeno žele zadržati dio svoje profesionalne neovisnosti (Bogatić, Glavina, Rogulj, Visković, Višnjić Jevtić, 2018).

Svakako, nužni elementi kvalitetne komunikacije roditelja i odgojitelja dvosmjerna su komunikacija, uzajamna podrška, zajedničko donošenje odluka te zajedničko poticanje razvoja i učenja djece (Bogatić, Glavina, Rogulj, Visković, Višnjić Jevtić, 2018). Dvosmjerna komunikacija iznimno je važna jer i roditelji i odgojitelji vide dijete u različitoj okolini i posjeduju informacije koje druga strana nije primijetila ili nije niti mogla primijetiti. Upravo iz tog razloga dvosmjerna komunikacija ključ je zajedničkog djelovanja roditelja i odgojitelja s ciljem cjelokupnog razvoja djeteta. Ipak, dvosmjerna komunikacija često se problematizira jer, iako naizgled dvosmjerna, zapravo se radi o jednosmjernoj komunikaciji odgojitelja koji opisuju aktivnosti govoreći o napretku djeteta, odgojno-obrazovnoj politici ustanove i sl. (Kanjić, Boneta, 2012). Zajedničko donošenje odluka roditelja i odgojitelja češće se odvija u području obrazovanja nego odgoja djece, što se može objasniti različitim kulturnim i vrijednosnim obiteljskim obilježjima koja se mogu razlikovati od onih odgojno-obrazovne ustanove, radi čega je nužna komunikacija roditelja i odgojitelja u svrhu dogovora o daljnjem odgojno-obrazovnom radu (Ivaštanin, Vrbanec, 2015).

3.3. KOMUNIKACIJSKE KOMPETENCIJE ODGOJITELJA

Suvremeno poimanje odgojiteljske profesije nalaže dobro razvijene raznovrsne vještine i sposobnosti odgojitelja, od kojih je jedna svakako komunikacijska. Nadalje, odgojiteljska kompetencija komunikacije smatra se preduvjetom suradnje između odgojno-obrazovne ustanove i roditeljskog doma djeteta. U skladu s navedenim, dokumenti obrazovnih politika naglašavaju ovaj segment odgojiteljskih profesionalnih kompetencija upravo odnosnim kompetencijama prema drugima i zajednici (Bogatić, Glavina, Rogulj, Visković, Višnjić Jevtić,

2018). Uzevši u obzir navedeno, očito je kako je posao odgojitelja kompleksno zanimanje koje zahtijeva dobro razvijene komunikacijske vještine i kompetencije. Sastavni dio te prakse komunikacija je s roditeljima, stoga odgojitelj treba postupno graditi i obogaćivati odnos s roditeljima.

Komunikacijske kompetencije odgojitelja nužno je unapređivati kako bi govorni nastup odgojitelja uvijek bio na željenoj razini, govorio on pred djecom ili roditeljima. Stoga je nužno da govor odgojitelja uvijek bude smislen, sadržajan, relevantan, ali i gramatički ispravan (Petek, 2019).

4. PRIKAZ ISTRAŽIVANJA KOMUNIKACIJE ODGOJITELJA I RODITELJA

4.1. CILJ ISTRAŽIVANJA

Cilj je ovog istraživanja dobiti uvid u stavove roditelja i odgojitelja o njihovoj međusobnoj komunikaciji u dječjem vrtiću. Nastojalo se istražiti stavove i mišljenja roditelja i odgojitelja o njihovoj međusobnoj komunikaciji u okolnostima djetetova odgoja i obrazovanja u dječjem vrtiću, utvrditi u kojoj se mjeri koriste pojedini oblici komunikacije te otkriti potencijalne probleme u komunikaciji.

4.2. METODA I INSTRUMENTI ISTRAŽIVANJA

Podatci korišteni u ovom istraživanju dobiveni su metodom ankete. Kreirana su dva anketna upitnika prethodnim proučavanjem stručne literature. Prvi je upitnik namijenjen odgojiteljima (Prilog 1), dok je drugi upitnik namijenjen roditeljima (Prilog 2).

Oba su upitnika sastavljena od pet dijelova. Prvim se dijelom upitnika nastojalo prikupiti opće informacije ispitanika, poput dobi i spola. U drugom dijelu upitnika navedeni su oblici komunikacije koji se provode u dječjim vrtićima, čija se učestalost uporabe htjela ispitati, kao i mišljenje ispitanika o njihovoj korisnosti. U trećem se dijelu upitnika nastojalo prikupiti informacije o učestalosti pojedinih komunikacijskih situacija pri suradnji roditelja i odgojitelja, pri čemu su ispitanici koristili Likertovu ljestvicu od 5 stupnjeva: 1 – nikad, 2 – rijetko, 3 – ponekad, 4 – često, 5 – uvijek. Htio se provjeriti i stav ispitanika o komunikaciji roditelja i odgojitelja označavanjem tvrdnji također Likertovom ljestvicom od 5 stupnjeva: 1 – uopće se ne slažem, 2 – ne slažem se, 3 – ne znam, 4 – slažem se, 5 – slažem se u potpunosti. U četvrtom se dijelu upitnika nastojala ispitati vremenska dimenzija komunikacije roditelja i odgojitelja te mišljenje ispitanika o njoj, dok se u petom dijelu upitnika pitanjima otvorenog tipa ispitivalo mišljenje odgojitelja i roditelja o važnosti njihove međusobne komunikacije te njihovi savjeti za unaprjeđenje komunikacije.

4.3. PROVOĐENJE ISTRAŽIVANJA

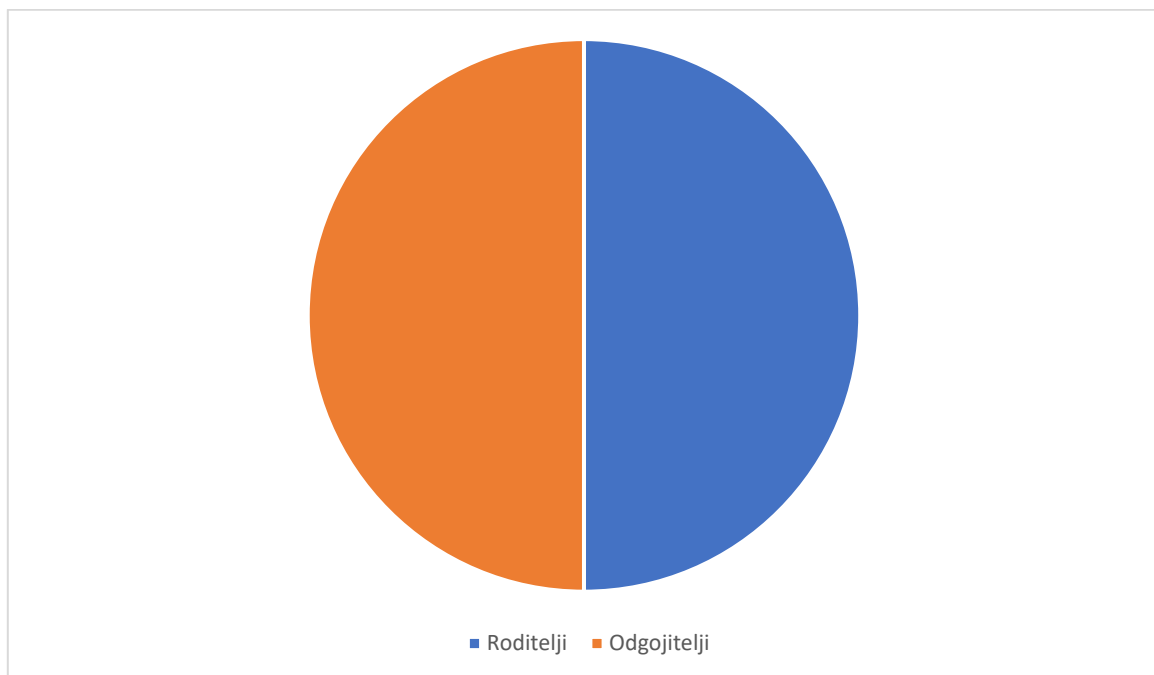
Istraživanje je provedeno internetskim putem, anketnim upitnicima, pri čemu je sudjelovanje ispitanika bilo dobrovoljno. Anketni upitnik za odgojitelje bio je upućen odgojiteljima

zaposlenima u struci, dok je anketni upitnik za roditelje upućen svim roditeljima čija djeca trenutačno pohađaju dječji vrtić. Svi ispitanici bili su upoznati s ciljem istraživanja te je zatražena maksimalna iskrenost pri odgovaranju na pitanja.

4.4. ISPITANICI

Za potrebe istraživanja prikupljeno je ukupno $N = 200$ ispitanika, od čega je u anketnom upitniku za odgojitelje sudjelovalo $N = 100$ odgojitelja, dok je u anketnom upitniku za roditelje sudjelovalo $N = 100$ roditelja. Svi su anketni upitnici u potpunosti popunjeni i iskorišteni za završnu statističku obradu.

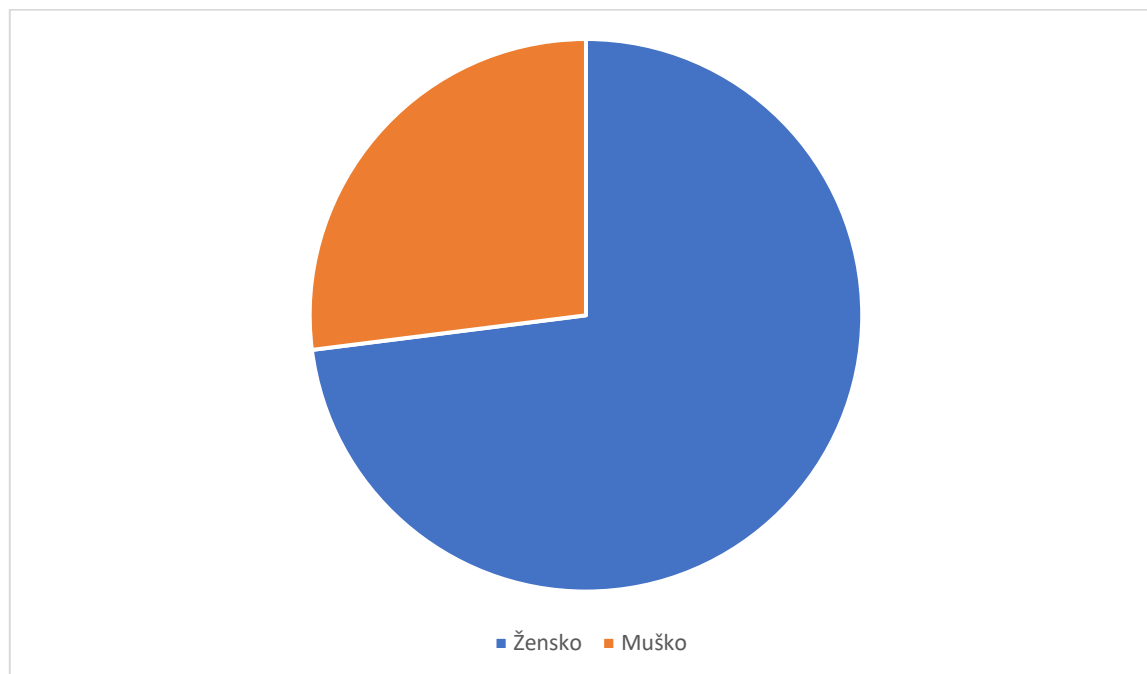
Graf 1. Uzorak ispitanika obaju anketnih upitnika

Iz *Grafa 1.* vidljivo je da je u istraživanju sudjelovalo 50% roditelja i 50% odgojitelja. Prikupljanje odgovora odgojitelja trajalo je duže od prikupljanja odgovora roditelja, a razlog tomu može biti manja brojnost odgojitelja od sveukupne brojnosti roditelja.

4.4.1. ISPITANICI ANKETE ZA RODITELJE

Graf 2. Spol ispitanika (roditelja)

Graf 2. prikazuje podjelu od $N = 100$ ispitanika (roditelja) prema spolu. Prema dobivenim podacima, u istraživanju je sudjelovalo 73% ispitanika ženskog spola te 27% ispitanika muškog spola, što znači da je anketni upitnik popunilo $N = 73$ majki i $N = 27$ očeva.

Tablica 1. Dob ispitanika (roditelja)

Dob	(f) Broj ispitanika	(%) Postotak
Do 30 godina	54	54%
Od 31 do 50 godina	45	45%
Iznad 50 godina	1	1%
Ukupno:	100	100%

Tablica 1. prikazuje da je u istraživanju sudjelovalo najviše roditelja do 30 godina, što podrazumijeva uzorak od $N = 54$ ispitanika (54%), zatim slijedi uzorak od $N = 45$ ispitanika u dobi od 31 do 50 godina (45%) te $N = 1$ ispitanika u dobi iznad 50 godina (1%).

Tablica 2. Broj djece ispitanika (roditelja) koja trenutačno pohađaju dječji vrtić

Broj djece	(f) Broj ispitanika	(%) Postotak
1	73	73%
2	19	19%
3	7	7%
4 i više	1	1%
Ukupno:	100	100%

Tablica 2. prikazuje da je u istraživanju sudjelovalo najviše roditelja sa samo jednim djetetom koje trenutačno pohađa dječji vrtić, njih N = 73 ispitanika (73%), zatim slijedi uzorak od N = 19 ispitanika (19%) s dvoje djece koja trenutačno pohađaju dječji vrtić, potom N = 7 ispitanika (7%) s troje djece koja trenutačno pohađaju dječji vrtić te N = 1 ispitanika (1%) s četvero i više djece koja trenutačno pohađaju dječji vrtić. Ova podjela odražava trenutačnu demografsku situaciju u Republici Hrvatskoj, odnosno manju brojnost obitelji s više od troje djece.

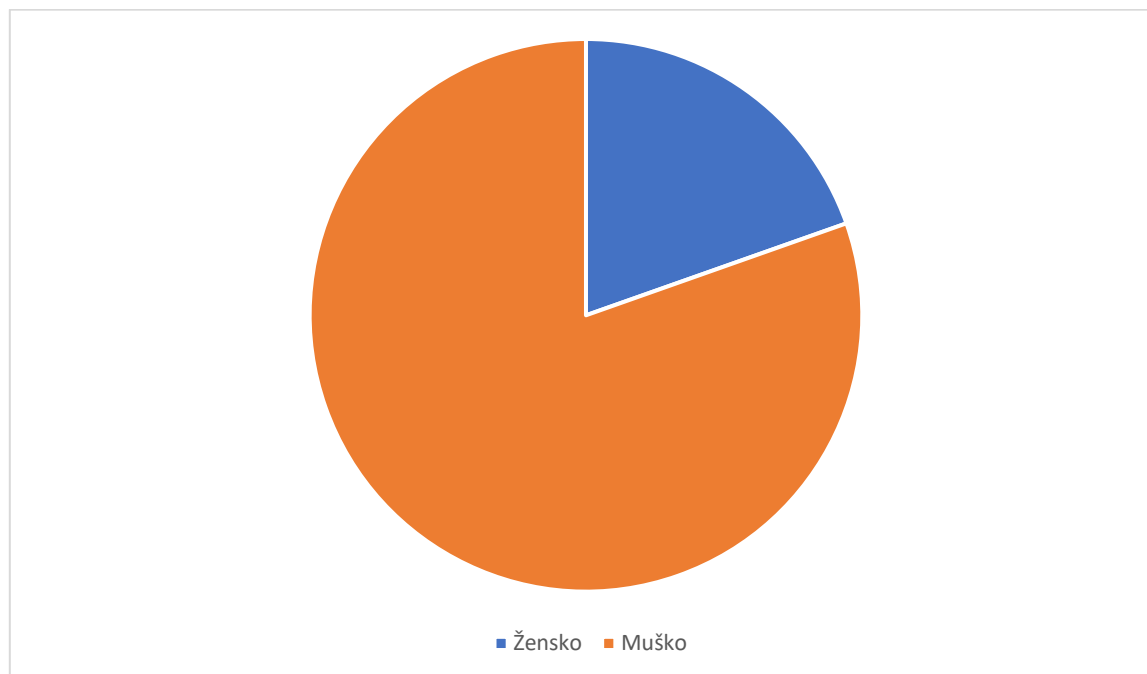
Tablica 3. Dob djece ispitanika (roditelja) koja trenutno pohađaju dječji vrtić

Dob djece	(f) Broj djece	(%) Postotak
Od 6 mjeseci do 1 godinu	0	0%
Od 1 do 2 godine	22	16,7%
Od 2 do 3 godine	25	18,9%
Od 3 do 4 godine	32	24,2%
Od 4 do 5 godina	27	20,5%
Od 5 godina do polaska u školu	26	19,7%
Ukupno:	132	100%

Tablica 3. prikazuje da je najveća brojnost djece ispitanika (roditelja) dobi od 3 do 4 godine (24,2%), zatim dobi od 4 do 5 godina (20,5%), 19,7% djece ispitanika (roditelja) dobi je od 5 godina do polaska u školu, 18,9% u dobi od 2 do 3 godine, dok je njih 16,7% u dobi od 1 do 2 godine. U istraživanju nije sudjelovao nijedan roditelj čije dijete u dobi od 6 mjeseci do 1 godinu pohađa dječji vrtić, odnosno jaslice, ali to ne čudi jer je vrlo mali djece koja pohađaju jasličke programe u toj dobi.

4.4.2. ISPITANICI ANKETE ZA ODGOJITELJE

Graf 3. Spol ispitanika (odgojitelja)

Iz *Grafa 3.* može se uočiti dominantnost ženskih ispitanika. Od ukupno $N = 100$ odgojitelja ispitanika, $N = 78$ ispitanica (78%) je ženskog spola, dok je $N = 22$ ispitanika (22%) muškog spola, što se može objasniti činjenicom da su u odgojiteljskoj profesiji većinski prisutne žene.

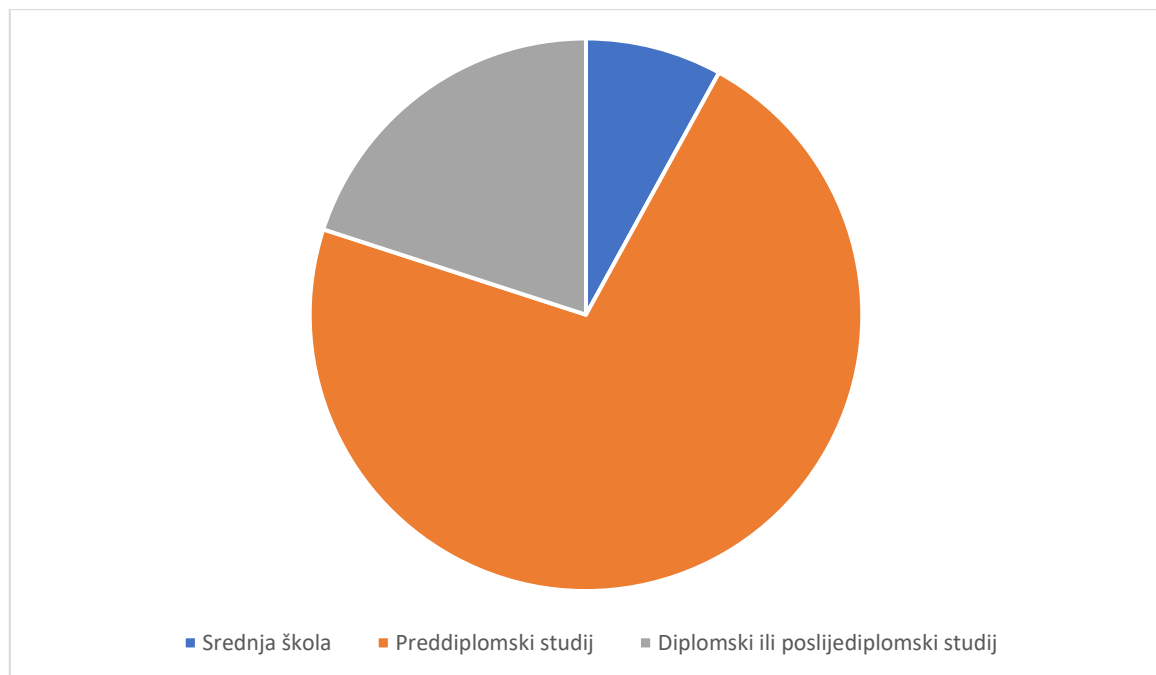
Tablica 4. Dob ispitanika (odgojitelja)

Dob	(f) Broj ispitanika	(%) Postotak
Do 30 godina	56	56%
Od 31 do 50 godina	35	35%
Iznad 50 godina	9	9%
Ukupno:	100	100%

Tablica 4. prikazuje da je u istraživanju sudjelovalo najviše odgojitelja dobi do 30 godina, odnosno $N = 56$ ispitanika (56%), zatim slijedi uzorak od $N = 35$ ispitanika (35%) u dobi od 31 do 50 godina, dok je ispitanika (odgojitelja) iznad 50 godina $N = 9$ (9%). Razlog slabijoj

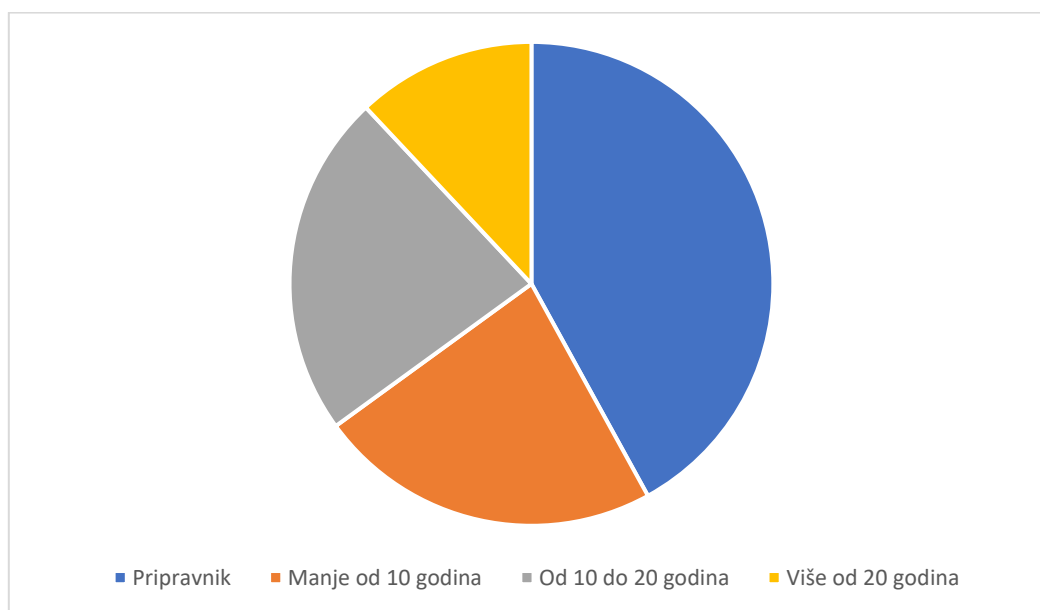
pristupnosti anketnim upitnicima odgojitelja iznad 50 godina može biti lošije snalaženje u suvremenoj tehnologiji, ali i prezasićenost anketnim upitnicima koje su često zamoljeni ispunjavati u svrhu pisanja različitih radova.

Graf 4. Stupanj obrazovanja ispitanika (odgojitelja)

Graf 4. prikazuje da je anketnom upitniku pristupilo $N = 8$ ispitanika (odgojitelja) sa završenom srednjom školom, $N = 72$ njih (72%) koji su završili preddiplomski studij te $N = 20$ (20%) ispitanika (odgojitelja) koji su završili diplomski ili poslijediplomski studij. Ovakva podjela odraz je razvoja obrazovanja odgojitelja u Hrvatskoj, gdje je diplomski studij prisutan tek deset godina (od ak. god. 2011./2012.), najprije kao izvanredni, a tek od 2015./2016. kao redoviti studij.

Graf 5. Radni staž ispitanika (odgojitelja)

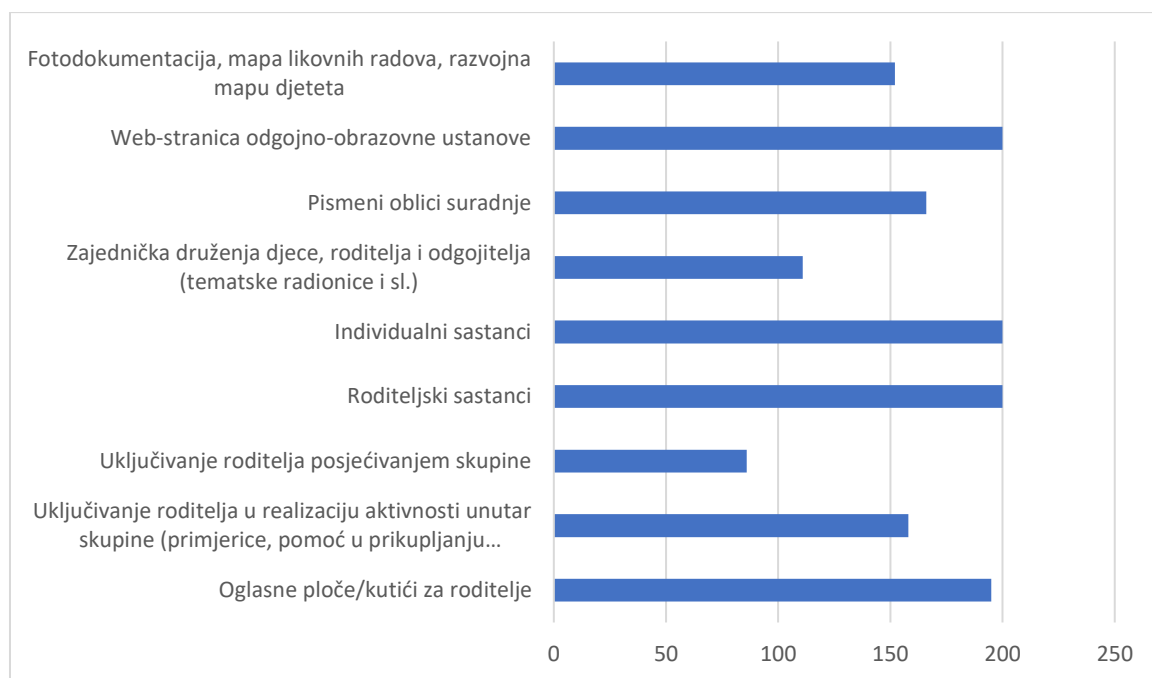

Iz *Grafa 5.* vidljivo je kako je anketnom upitniku pristupilo $N = 42$ (42%) ispitanika (odgojitelja) koji su trenutačno pripravnici u dječjem vrtiću, $N = 23$ (23%) odgojitelja s manje od 10 godina radnog staža, $N = 23$ (23%) odgojitelja koji imaju od 10 do 20 godina radnog staža te $N = 12$ (12%) njih koji imaju više od 20 godina radnog staža.

4.5. ANALIZA I INTERPRETACIJA REZULTATA ISTRAŽIVANJA

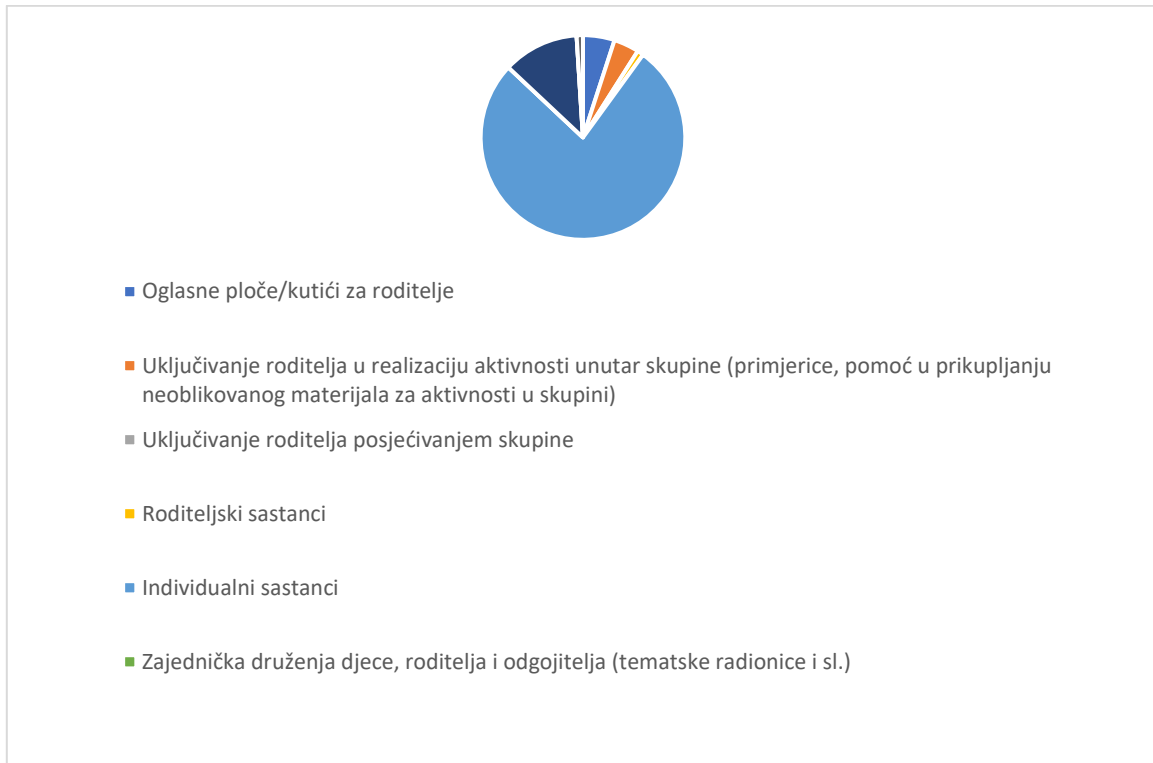
4.5.1. RAZLIČITI OBLICI KOMUNIKACIJE RODITELJA I ODGOJITELJA

Graf 6. Oblici komunikacije koje odgojitelji organiziraju u dječjem vrtiću

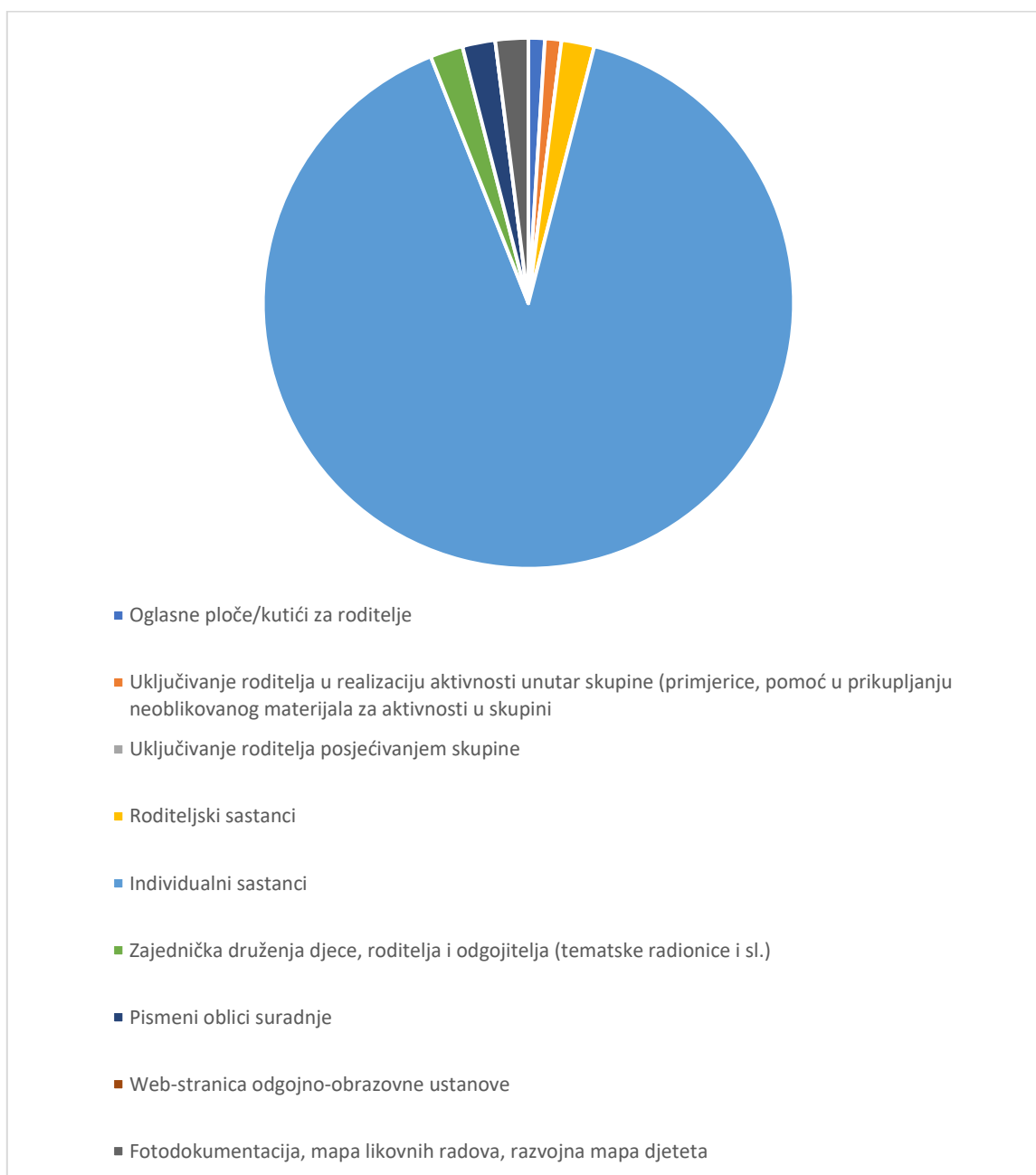
Graf 6. prikazuje kako su u dječjim vrtićima ispitanika (roditelja i odgojitelja) svi oblici komunikacije zastupljeni, samo u različitim omjerima. Oblici komunikacije koji se u dječjim vrtićima ispitanika u najvećoj mjeri provode oglasne su ploče/kutići za roditelje, individualne konzultacije, roditeljski sastanci te mrežna stranica odgojno-obrazovne ustanove, dok su oni najmanje zastupljeni: uključivanje roditelja posjećivanjem skupine te zajednička druženja djece, roditelja i odgojitelja (radionice i slično).

Graf 7. Oblici komunikacije koje su odgojitelji najviše prakticirali tijekom protekle pedagoške godine

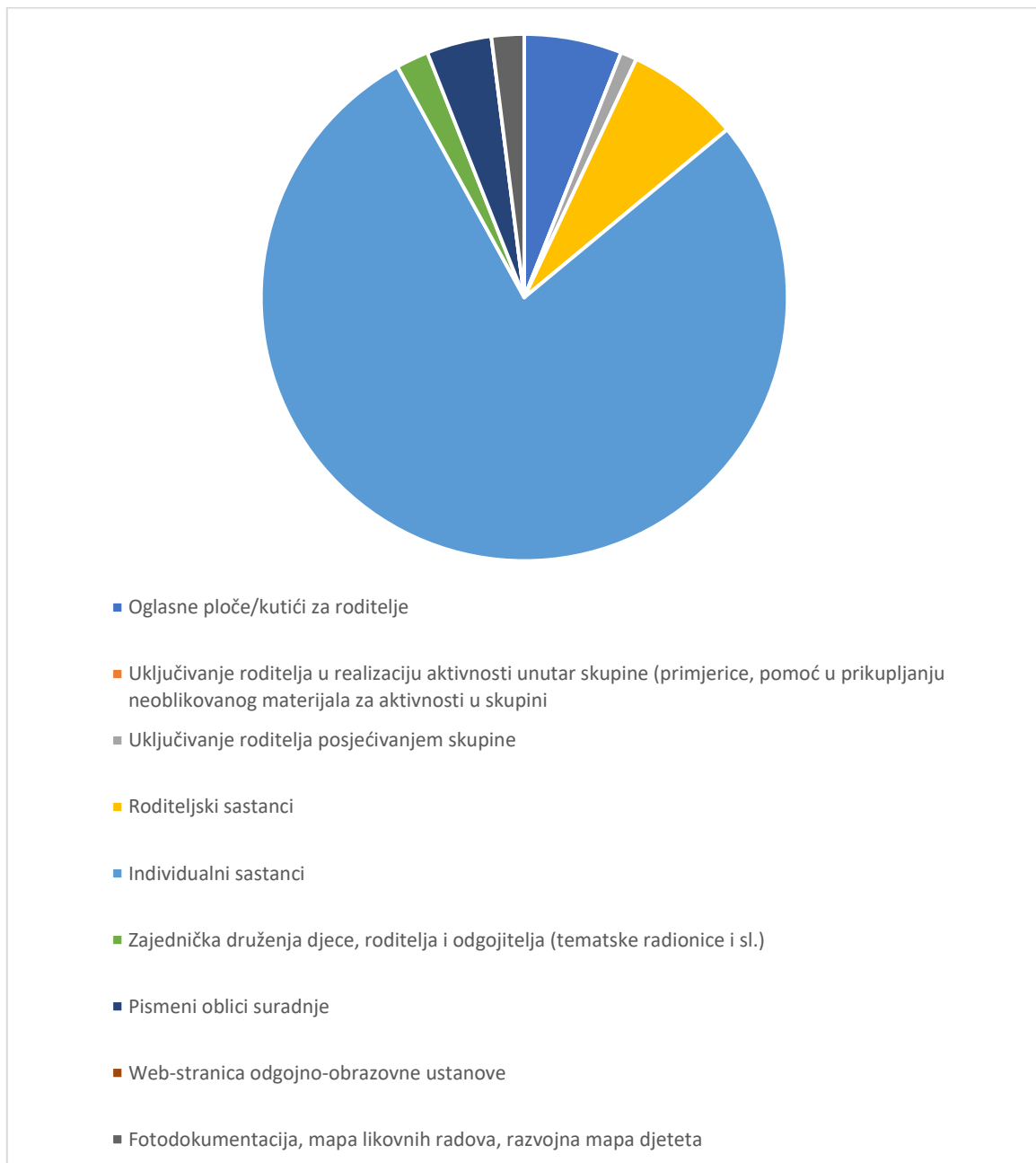
Iz *Grafa 7.* vidljivo je kako je najveći broj ispitanika (odgojitelja) $N = 77$ (77%) tijekom protekle pedagoške godine najviše prakticirao individualne sastanke, $N = 12$ (12%) njih pismene oblike suradnje, $N = 5$ (5%) oglasne ploče/kutiće za roditelje, $N = 4$ (4%) uključivanje roditelja u realizaciju aktivnosti unutar skupine, dok je tek $N = 1$ (1%) izdvojio fotodokumentaciju, mapu likovnih radova i razvojnu mapu, kao i $N = 1$ (1%) roditeljske sastanke.

Graf 8. Oblici komunikacije koje odgojitelji smatraju najučinkovitijim

Graf 8. prikazuje kako N = 90 (90%) ispitanika (odgojitelja) najučinkovitijim smatra individualne konzultacije. Njih N = 2 (2%) najučinkovitijim smatra zajednička druženja djece, roditelja i odgojitelja, a ista zastupljenost odnosi se i na pismene oblike suradnje, fotodokumentaciju, mapu likovnih radova i razvojnu mapu te roditeljske sastanke. N = 1 (1%) smatra kako su najučinkovitiji oblik komunikacije roditelja i odgojitelja oglasne ploče/kutići za roditelje te uključivanje roditelja u realizaciju aktivnosti unutar skupine.

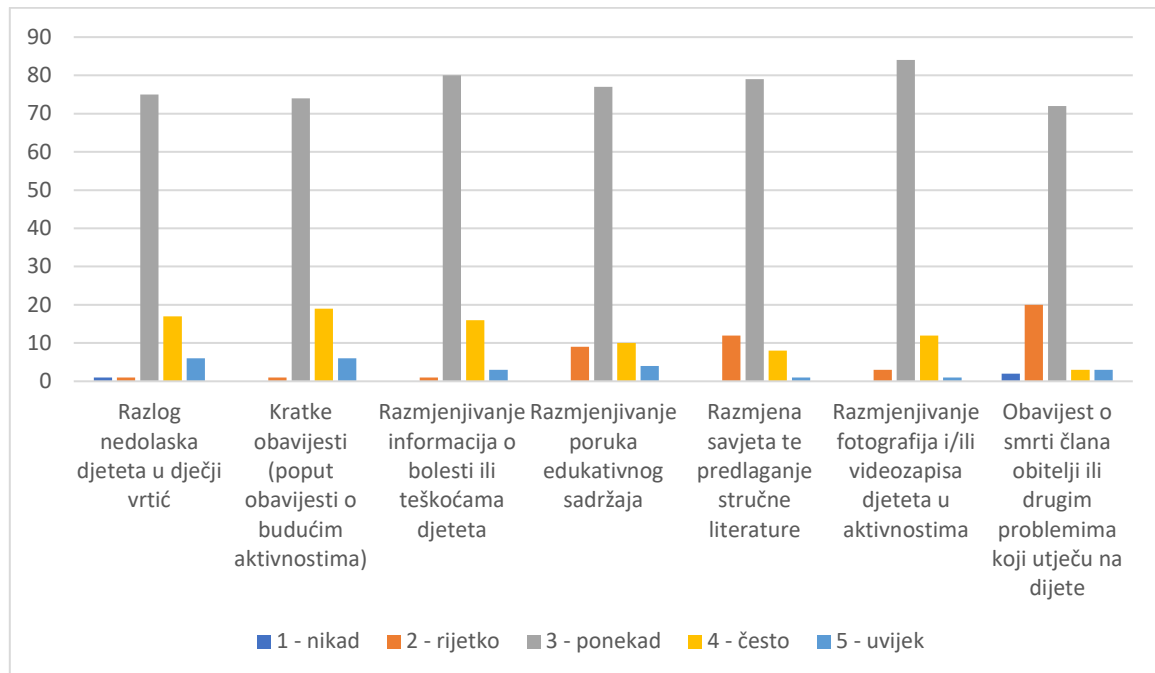
Graf 9. Oblici komunikacije koje roditelji smatraju najučinkovitijim

Graf 9. prikazuje kako N = 78 (78%) ispitanika (roditelja) najučinkovitijim oblikom komunikacije s odgojiteljima smatra individualne konzultacije. N = 7 (7%) roditelja najučinkovitijim smatra roditeljske sastanke, njih N = 6 (6%) oglasne ploče/kutiće za roditelje, N = 4 (4%) pismene oblike suradnje, N = 2 (2%) zajednička druženja djece, odgojitelja i roditelja, kao i fotodokumentaciju, mapu likovnih radova i razvojnu mapu, dok N = 1 (1%) najučinkovitijim oblikom komunikacije s odgojiteljima smatra uključivanje roditelja posjećivanjem skupine.

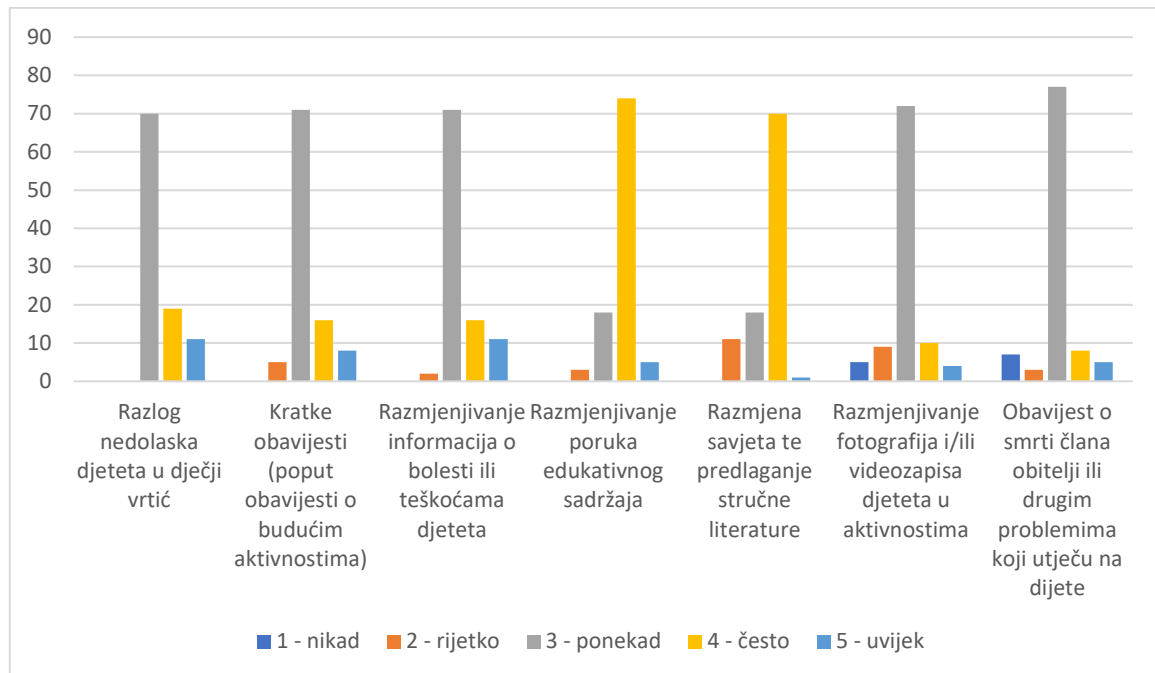
Iako većina ispitanih odgojitelja i roditelja najučinkovitijim oblikom njihove međusobne komunikacije smatra individualne konzultacije, zanimljivo je kako se mišljenja preostalog dijela ispitanika razlikuju. Mišljenja preostalih ispitanika, uključujući i roditelje i odgojitelje, prilično se razlikuju, uzevši u obzir da su najučinkovitijim označeni svi oblici komunikacije, no sa strane malog broja ispitanika. Dok 2% odgojitelja najučinkovitijim smatra zajednička druženja djece, roditelja i odgojitelja, pismene oblike suradnje, fotodokumentaciju, mapu likovnih radova i razvojnu mapu te roditeljske sastanke, 1% njih kao najučinkovitije izdvojio je oglasne ploče/kutiće za roditelje i uključivanje roditelja u realizaciju aktivnosti unutar skupine. Zanimljivo je što čak 7% ispitanih roditelja najučinkovitijim oblikom komunikacije smatra roditeljske sastanke, dok se s njima slaže tek 2% odgojitelja. Razlog tome može biti što odgojitelji roditeljske sastanke ponekad rade automatski, iznoseći informacije koje se njima, kao stručnjacima, podrazumijevaju, a ne uzimaju u obzir kako su roditeljima one novost. Također, čak 6% roditelja najučinkovitijim oblikom komunikacije smatra oglasne ploče, odnosno kutiće za roditelje, dok se s njima slaže tek 1% ispitanih odgojitelja. Razlog tome može biti što su kutići za roditelje često mjesta na kojima roditelji brzo mogu saznati bitne informacije, a odgojitelji ih ponekad postavljaju „reda radi“ ili kao dekoraciju interijera dječjeg vrtića. Nadalje, 4% roditelja najučinkovitijim smatra pismene oblike suradnje, a s njima se slaže 2% roditelja. Budući da su ostali oblici pismene komunikacije vrlo slabo zastupljeni u dječjim vrtićima, odgovori se vjerojatno temelje na mišljenja o online komunikaciji što bi moglo objasniti podvojenost odgovora. Naime, dok je online komunikacija roditeljima ponekad najlakši način za brz dolazak do korisnih informacija, odgojitelji ju najčešće nerado prakticiraju radi preopterećenosti poslom ili nesnalaženja s modernom tehnologijom. 2% roditelja najučinkovitijima smatra zajednička druženja djece, odgojitelja i roditelja, kao i fotodokumentaciju, mapu likovnih radova i razvojnu mapu, a s njima se slaže i isti postotak ispitanih odgojitelja. Nadalje, 1% roditelja najučinkovitijim smatra uključivanje roditelja posjećivanjem skupine, vjerojatno radi uključivanja i osjećaja pripadnosti skupini, a s njima se slaže i 1% odgojitelja. Razlog tome može biti što su takvi posjeti roditelja skupini idealna prilika za ostvarivanje kvalitetnije komunikacije roditelja i odgojitelja stvaranjem ugodne atmosfere i prilike za bolje upoznavanje svakodnevnog života skupine.

Graf 10. Učestalost spomenutih oblika komunikacije u komunikacijskim situacijama od strane odgojitelja

Graf 10. prikazuje procjenu odgojitelja o učestalosti prethodno spomenutih oblika komunikacije u različitim komunikacijskim situacijama. Iz dobivenih rezultata vidljivo je kako odgojitelji uzroke komunikacije s roditeljima smatraju prilično raznolikim, uzevši u obzir da ih je najveći broj ispitanika odgojitelja označio stupnjem „ponekad“, odnosno podjednako zastupljenim. To je ujedno pokazatelj kvalitetnog odnosa odgojitelja i roditelja jer je za njega nužan kontinuitet, ali i obostrani trud kako bi odgojitelji i roditelji bili upućeni u sve aspekte djetetova razvoja te okolnosti koje ga okružuju kako bi odgojno-obrazovni rad u dječjem vrtiću, ali i kućni odgoj bili maksimalno učinkoviti.

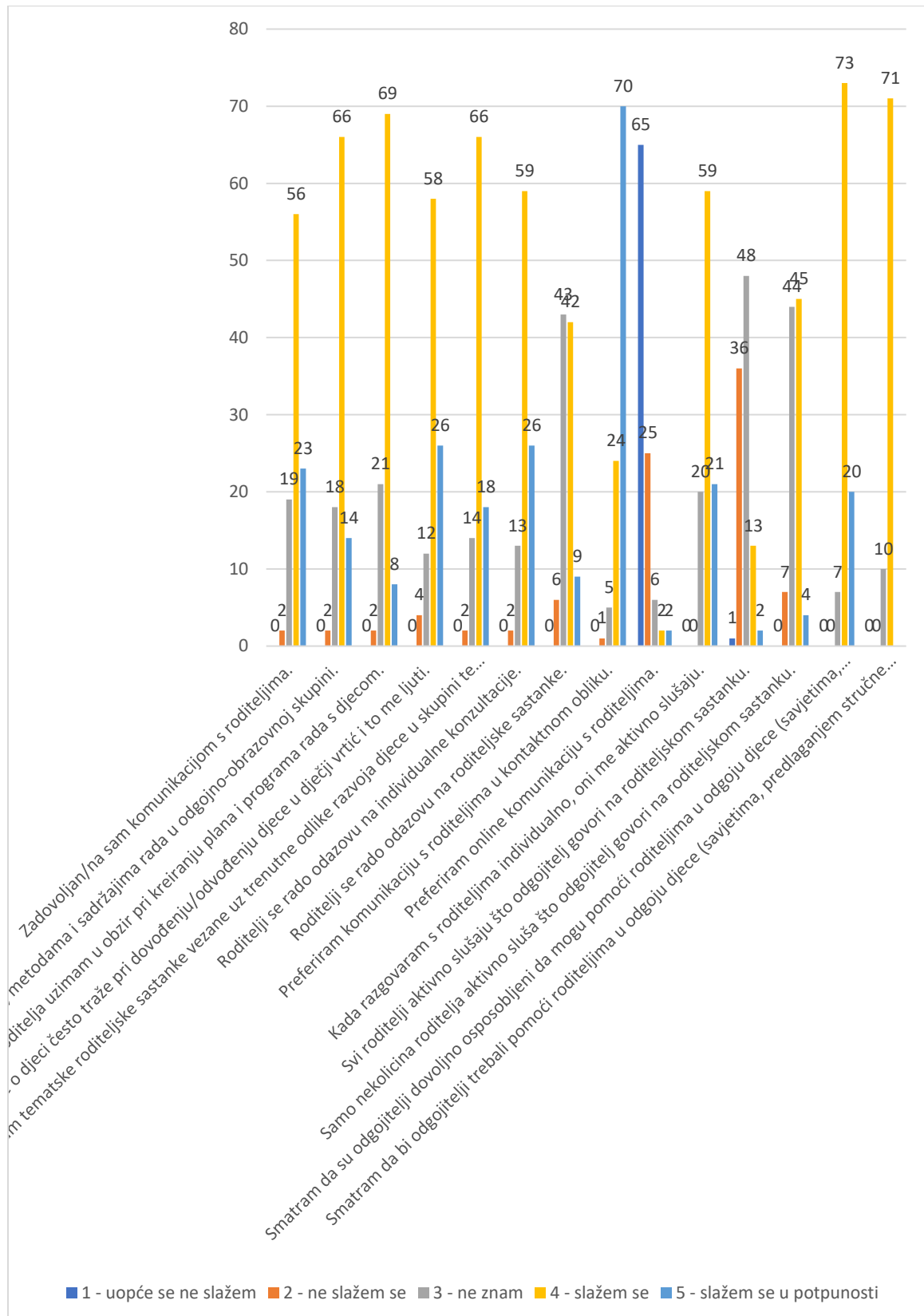
Graf 11. Učestalost spomenutih oblika komunikacije u komunikacijskim situacijama od strane roditelja

Graf 11. prikazuje procjenu roditelja o učestalosti prethodno spomenutih oblika komunikacije u različitim komunikacijskim situacijama. Dobiveni rezultati prikazuju da, iako su sve navedene komunikacijske situacije zastupljene, ispitanici roditelji smatraju kako su uzroci njihove komunikacije s odgojiteljima često razmjenjivanje edukativnog sadržaja, kao i savjeta te predlaganje stručne literature, što je iznimno zanimljivo jer ispitanici odgojitelji smatraju kako su isti tek ponekad uzroci njihove komunikacije s roditeljima. Razlog tome može biti različita percepcija roditelja i odgojitelja o tome što uopće edukativni sadržaj jest, ali i odgojiteljevo nesvjesno pružanje savjeta, pogotovo ukoliko se komunikacija roditelja i odgojitelja odvija pri dolasku/odlasku djeteta iz dječjeg vrtića, kada je odgojitelj prisiljen istovremeno razgovarati s roditeljem i paziti na ostalu djecu u skupini.

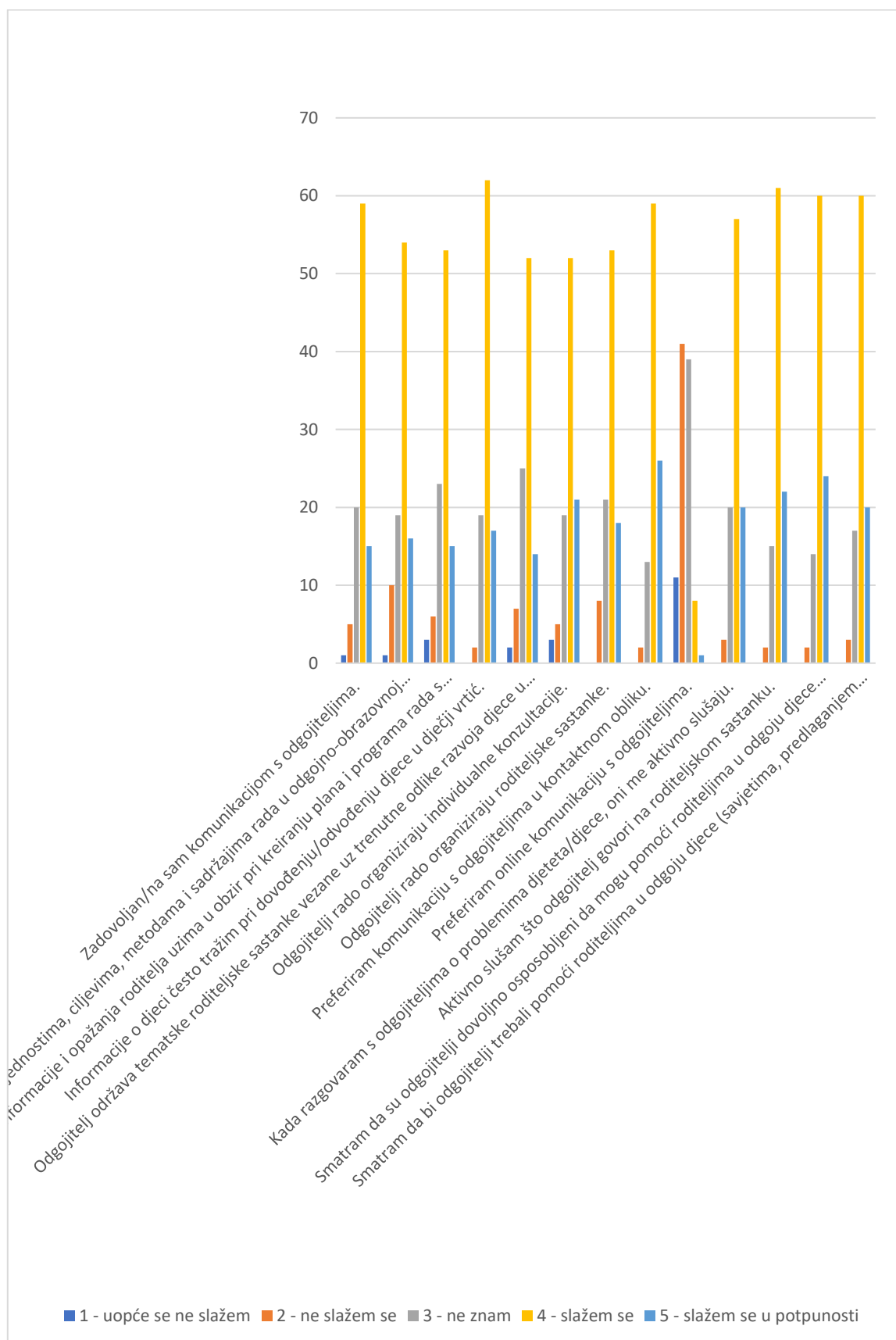
4.5.2. ZADOVOLJSTVO ISPITANIKA KOMUNIKACIJOM RODITELJA I ODGOJITELJA

Graf 12. Stav odgojitelja o komunikaciji roditelja i odgojitelja

Graf 12. prikazuje stavove ispitanih odgojitelja o komunikaciji roditelja i odgojitelja. Dobiveni rezultati pokazuju kako su odgojitelji generalno zadovoljni komunikacijom s roditeljima, dok manji broj njih nije. Također, većina odgojitelja smatra da su roditelji upoznati s metodama rada i sadržajima rada u odgojno-obrazovnoj skupini. Uz to, slažu se kako mišljenja i savjete roditelja uzimaju u obzir pri kreiranju plana i programa rada s djecom. Nadalje, velik broj odgojitelja ljuti što roditelji traže informacije pri dolasku i odlasku djece iz dječjeg vrtića. Velik broj odgojitelja slaže se da rado održavaju tematske sastanke u skladu s trenutnom situacijom u skupini. Velik broj odgojitelja smatra kako se roditelji rado odazivaju na individualne konzultacije, dok u isto nisu sigurni kada je riječ o roditeljskim sastancima. Zanimljivo je kako skoro svi ispitanici odgojitelji preferiraju komunikaciju s roditeljima u kontaktnom obliku, dok samo nekolicina njih preferira online komunikaciju. Također, većina odgojitelja smatra kako ih roditelji aktivno slušaju tijekom individualnih konzultacija, dok smatraju da ih na roditeljskim sastancima aktivno sluša samo nekolicina roditelja. Pozitivno je za odgojiteljsku profesiju što velik broj ispitanih odgojitelja smatra da su odgojitelji dovoljno osposobljeni da roditeljima mogu pomoći u odgoju djece (savjetima, predlaganjem stručne literature i sl.), ali i da bi oni to trebali činiti.

Graf 13. Stav roditelja o komunikaciji roditelja i odgojitelja

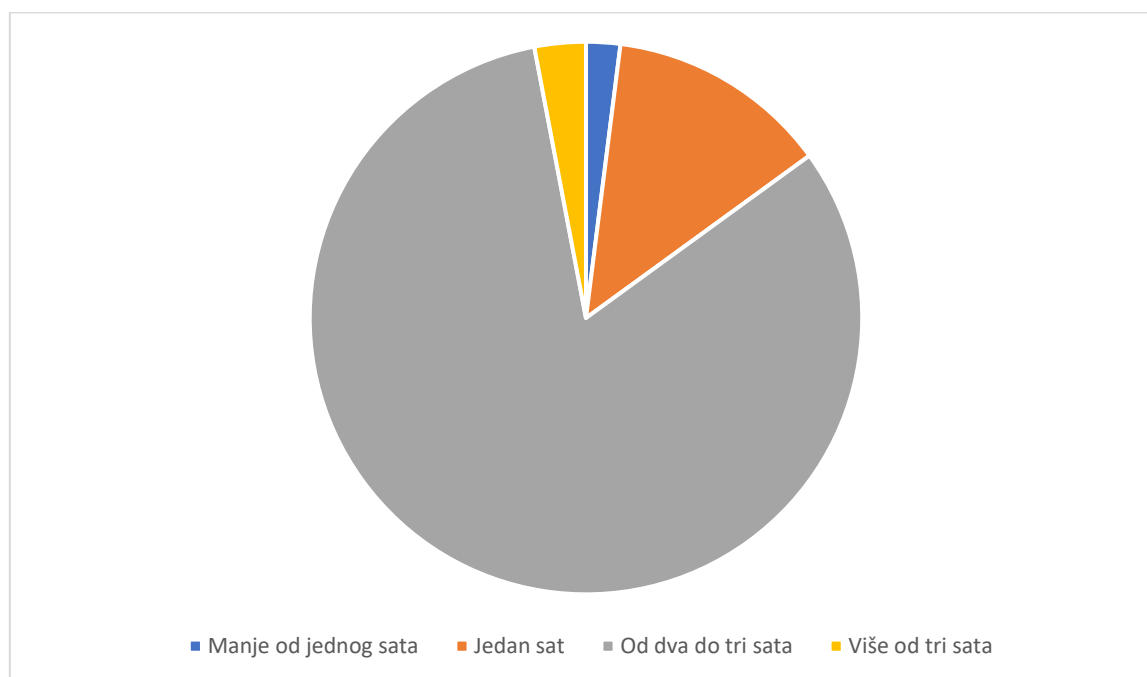

Graf 13. prikazuje stavove ispitanih roditelja o komunikaciji roditelja i odgojitelja. Dobiveni rezultati pokazuju kako su roditelji generalno zadovoljni komunikacijom s odgojiteljima. Nadalje, većina roditelja navodi kako je upoznata s metodama i sadržajima rada u odgojno-obrazovnoj skupini, kao i da odgojitelji njihova opažanja i informacije uzimaju u obzir pri kreiranju plana i programa rada s djecom. Većina roditelja traži informacije pri dovođenju/odvođenju djece u dječji vrtić, dok samo manji dio roditelja to ne radi. Mišljenja roditelja o radom održavanju tematskih roditeljskih sastanaka od strane odgojitelja pomalo se razilaze jer, dok jedni smatraju kako odgojitelji takve sastanke vrlo rado održavaju, drugi u to nisu sigurno, a dio roditelja se s tim čak u potpunosti ne slaže. Ipak, većina roditelja slaže se kako odgojitelji rado organiziraju individualne konzultacije i roditeljske sastanke. Roditelji generalno smatraju kako ih odgojitelji slušaju dok govore o problemima djece. Većina ispitanih roditelja izjasnila se kako aktivno sluša što odgojitelj govori na roditeljskom sastanku. Većina roditelja smatra kako bi odgojitelji trebali pomoći roditeljima u odgoju djece (npr. savjetima) te kako su odgojitelji kompetentni to činiti.

Ispitani roditelji i odgojitelji slažu se u tome što su generalno zadovoljni međusobnom komunikacijom, upoznatosti s metodama i sadržajima rada u odgojno-obrazovnoj skupini te uzimanju roditeljskih opažanja i informacija u obzir pri kreiranju plana i programa rada s djecom. Većina roditelja navela je da traži informacije pri dovođenju/odvođenju djece u dječji vrtić, a s njima se slaže i većina odgojitelja koju to ljuti. Naime, odgojitelji bi roditelju pri dovođenju/odvođenju djece u dječji vrtić trebali reći neke opće informacije vezane uz taj dan, primjerice što je dijete jelo, kako je spavalo, itd., no informacije vezane uz razvoj djeteta ili određenu situaciju trebalo bi ukratko reći, no detaljnije proći na individualnim konzultacijama jer se odgojitelj na vratima skupine ne može roditelju posvetiti koliko je potrebno, uzevši u obzir da je tada u neposrednom radu s djecom. Nadalje, dok većina odgojitelja navodi kako vrlo rado organiziraju tematske sastanke aktualne tematike u skupini, dio roditelja nije siguran da je tome tako. Razlog tome mogao bi biti što ispitani odgojitelji i roditelji nisu djelatnici i stranke istog dječjeg vrtića, no, zanemarujući to, potencijalni razlog bi mogao biti što odgojitelji često imaju spremne teme roditeljskih sastanaka preuzete od kolega ili vlastite, iz prethodnog rada, pa ih obrađuju, iako one nemaju veze s trenutnom situacijom u njihovoj skupini. Također, roditeljima se može učiniti da odgojitelji nerado održavaju takve sastanke ukoliko odgojitelji, primjerice, imaju strah od javnih nastupa. Roditelji se slažu kako odgojitelji rado održavaju individualne konzultacije i roditeljske sastanke, dok odgojitelji smatraju kako se roditelji rado odazivaju na individualne konzultacije, ali nisu sigurni za roditeljske sastanke. Razlog tome

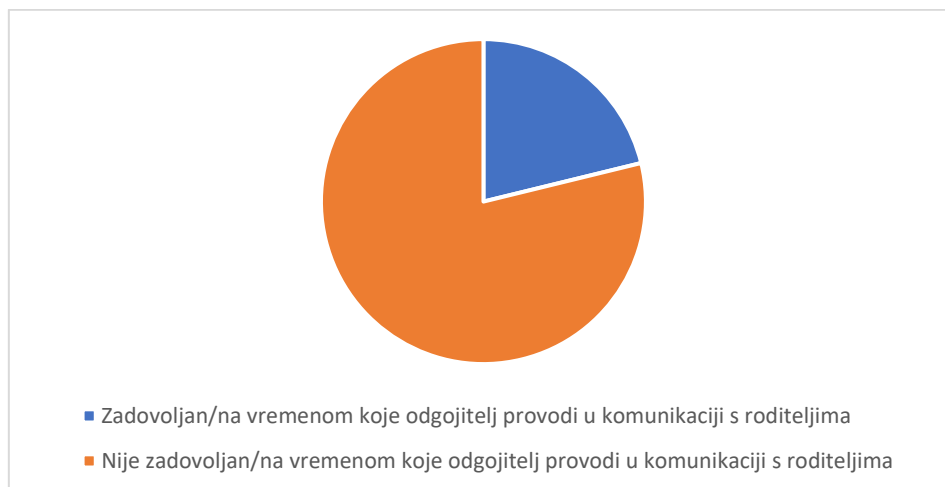
može biti što su individualne konzultacije vrijeme kada se odgojitelj može posvetiti svakom roditelju ponaosob i razgovarati konkretno o njegovom djetetu, dok se roditeljski sastanci najčešće odnose na cijelu skupinu, radi čega roditeljima ponekad zna biti dosadno. Ipak, roditelji su istaknuli kako aktivno slušaju odgojitelje na roditeljskim sastancima, iako odgojitelji smatraju da ih aktivno sluša samo nekolicina roditelja. Ipak, ispitanici odgojitelji i roditelji slažu se kako bi odgojitelji trebali roditeljima pomoći u odgoju djece (savjetima, predlaganjem stručne literature i sl.), ali i da su kompetentni činiti isto. Ovo je vrlo zanimljiv podatak jer podrazumijeva razumijevanje kompleksnosti odgojiteljske profesije od strane odgojitelja, ali i roditelja, kao i povjerenje koje roditelji imaju u odgojitelje.

Graf 14. Količina vremena koju odgojitelja provede u komunikaciji s roditeljima tjedno

Graf 14. prikazuje kako N = 2 (2%) ispitanika (odgojitelja) u komunikaciji s roditeljima provede manje od jednog sata tjedno, a N = 13 (13%) jedan sat. Najveći broj ispitanika, odnosno N = 82 (82%) u komunikaciji s roditeljima tjedno provede od dva do tri sata, dok tek N = 3 (3%) njih u komunikaciji s roditeljima tjedno provede više od tri sata.

Graf 15. Zadovoljstvo roditelja količinom vremena koje odgojitelj provede u komunikaciji s roditeljima

Graf 15. prikazuje kako je $N = 86$ (86%) ispitanika (roditelja) zadovoljno vremenom koje odgojitelj provodi u komunikaciji s roditeljima, dok $N = 14$ (14%) njih nije.

4.5.3. MIŠLJENJE ISPITANIKA O VAŽNOSTI KOMUNIKACIJE RODITELJA I ODGOJITELJA

Ispitanici su bili upitani smatraju li kvalitetnu komunikaciju između odgojitelja i roditelja važnom za dijete koje je u vrtiću. Zanimljivo je kako od $N = 200$ ispitanika (roditelja i odgojitelja) nitko nije odgovorio kako smatra da nije.

Najčešći odgovori odgojitelja bili su kako je kvalitetna komunikacija roditelja i odgojitelja nužna za dobrobit djeteta, kao i njegov optimalni i cjeloviti razvoj: „Naravno da je komunikacija važna, ona je temelj partnerstva između obitelji i dječjeg vrtića, što se svakako odražava na djetetov cjelokupni razvoj“. Nadalje, jedan od odgojitelja je istaknuo kako: „Bez aktivne, otvorene komunikacije nema suradnje te se odgojitelju otežava odgojno-obrazovni proces (jer nedostaju bitne informacije o djetetu), a roditelj također ne dobiva adekvatnu stručnu podršku koja mu može pomoći u odgoju vlastitog djeteta“ iz čega se očituje važnost kvalitetne komunikacije roditelja i odgojitelja za obje strane. O važnosti povezanosti obiteljske zajednice i odgojno-obrazovne ustanove očitovao se još jedan odgojitelj: „Kvalitetna komunikacija važna je zbog usklađenosti obiteljskog i vrtićkog života, te kako bi dijete moglo dobiti apsolutnu

podršku u svakom aspektu svoj razvoja“. Nadalje, odgojitelji su jednim od najvažnijih razloga kvalitetne komunikacije roditelja i odgojitelja naveli dobrobit djeteta: „Djeca iznimno osjećaju dobre partnerske odnose između roditelja i odgojitelja“. Uz to, naveli su kako djeca uče po modelu: „Vide li djeca rješavanje problema razgovorom, i ona će lakše usvojiti isto“, „Djeca uče gledajući i slušajući svijet oko sebe, pogotovo svoje najbliže“, „Kvalitetna komunikacija važna je jer njome djeca iz prve ruke uče kvalitetno komunicirati“. Također, komunikacijom se djeca uče uvažavanju i toleranciji: „Važno je da djeca vide da su ljudi različiti, no svejedno treba uvažiti svakoga“. Nadalje, kako su roditelji i odgojitelji osobe koje s djecom provode najviše vremena, u slučaju eventualnih problema u razvoju, nužna je njihova međusobna komunikacija: „Naša djeca jako puno vremena provode u vrtiću i odgajateljima je moguće jako dobro ocijeniti ponašanje i eventualna odstupanja od razvoja. Zbog toga je bitna komunikacija kako bi se po potrebi na vrijeme uvidio mogući problem i pomoglo djetetu“.

S odgojiteljima su se složili i roditelji koji također smatraju da je njihova međusobna komunikacija iznimno važna u problemskim situacijama: „Bitno mi je da mi odgajatelj kaže kako se ponaša moje dijete i da me upozori ako primijeti neke devijacije u ponašanju“, no važno je naglasiti kako je komunikaciju potrebno razvijati kontinuirano kako bi se, u slučaju problemske situacije, kvalitetan odnos roditelja i odgojitelja mogao koristiti kao uporište. Nadalje, roditelji vjeruju u profesionalnost odgojitelja: „svojim stručnim znanjem i praktičnim iskustvom mogu pružiti kvalitetne smjernice roditeljima, ukoliko su potrebne“. U obzir roditelji uzimaju i činjenicu da su djeca s odgojiteljima češće nego s roditeljima: „dijete je u vrtiću osam sati i vide njihov razvoj bolje od roditelja. Dijete u kolektivu je drugačijeg ponašanja od kućne atmosfere“, „odgojitelji provedu oko 8 sati dnevno s mojim djetetom i tijekom tih 8 sati mogu vidjeti doslovno sve i samim time dati sve informacije o djetetu“ radi čega je nužno i prenošenje informacija odgojitelja roditeljima, a ne samo obrnuto.

4.5.4. SAVJETI ISPITANIKA U SVRHU POBOLJŠANJA KOMUNIKACIJE RODITELJA I ODGOJITELJA

Ispitanici su bili zamoljeni za davanje savjeta iz vlastitog iskustva komunikacije, a u svrhu unapređenja buduće komunikacije roditelja i odgojitelja.

Iako su neki odgojitelji zadovoljni komunikacijom s roditeljima, najveći broj njih izdvojio je nerazumijevanje kao najveći problem: „trebaju biti otvoreni, ukazati povjerenje odgojitelju kao osobi koja je bliska njihovom djetetu te tako ostvariti partnerski odnos u cilju najboljih namjera

za svoje dijete“. Također, nekolicina njih istaknula je iznimno važnom podržavajuću komunikaciju. Razlog tome može biti česta prezasićenost odgojitelja poslom, radi čega dolazi do konflikta s roditeljima, uzevši u obzir da jedan odgojitelj u prosjeku radi s 30 djece odjednom. Iako odgojitelji razumiju kako roditelji gledaju interes svog djeteta, smatraju kako bi trebali situaciju uvijek sagledati iz nekoliko perspektiva: „poraditi na kvalitetnoj komunikaciji, braniti interes svog djeteta, ali uvažiti komentare i sugestije odgojitelja kao profesionalca i stručnjaka u odgoju i obrazovanju“. Ipak, odgojitelji su jednim od najvećih problema istaknuli online komunikaciju, odnosno nepoštivanje radnog vremena odgojitelja korištenjem iste: „najvećim problemom smatram online komunikaciju putem Whats Appa i slično, gdje roditelji, ali često i nadređeni u vrtiću zaboravljaju kako odgojitelji, kao i svi, imaju svoje radno vrijeme, a često razne poruke dobivamo izvan istog te dobivamo prozivke ukoliko na njih ne odgovaramo“. U toj situaciji problem je u vodstvu dječjeg vrtića koje takvo nepoštivanje podržava, što bi mogao biti povod nekom drugom istraživanju. Također, odgojitelji su naglasili kako roditelji često važne informacije o djeci traže pri dolasku/odlasku iz vrtića, no za takve informacije zapravo bi trebali dolaziti na individualne konzultacije kako bi im se odgojitelj mogao u potpunosti posvetiti, a ne pružati djelomične informacije dok je u neposrednom odgojno-obrazovnom radu s djecom. Nadalje, najvažnijim su odgojitelji istaknuli kako je „svaka pohvala, ali i kritika u cilju dobrobiti djeteta“ te ih roditelji ne bi trebali shvaćati osobno, već samo kao smjernicu za poboljšanje.

Roditelji su, pak, istaknuli kako odgojitelji rijetko iniciraju individualne konzultacije: „individualni razgovori trebali bi biti na inicijativu odgajatelja ako smatra da djetetu treba neka pomoć“. Neki roditelji shvaćaju važnost komunikacije, no nemaju vremena za dolazak na individualne konzultacije: „shvaćam da užurbani tempo roditelja i odgojitelja određuje kvalitetu i količinu komunikacije. Osobno mi paše kratak razgovor na kraju dana, više kao neki update kako se dijete snalazi i ima li nekih poteškoća. Voljela bih više znati i o korištenim tehnikama kojima se potiče razvoj djeteta u pojedinim razdobljima djetetova života“. Afiniteti roditelja su različiti, no važno je pronaći vremena za individualne konzultacije svakih nekoliko mjeseci kako bi bili kvalitetno informirani o napretku svoga djeteta. U skladu s navedenim, jedan ispitanik (roditelj) smatra kako odgojitelji nepravovremeno obavještavaju roditelje o problemima djece ili ih ne primjećuju: „Pokazalo se da dosta djece ide kod logopeda. Po meni bi, ako je djetetu tako nešto potrebno, trebali saznati od odgajatelja i stručnog kadra vrtića. A ne da svaki od nas pojedinačno ocjenjuje treba li to djetetu. Odgajatelji mogu lakše usporediti jer vide cijelu skupinu i znaju što se očekuje u kojoj dobi“. Iako problemi u razvoju ponekad

ostanu nezamijećeni zbog raznih faktora, najčešće se oni uoče, ali odgojitelji ne reaguju trenutno jer je dio njih razvojno normalan u određenoj dobi te je korisno promatrati situaciju tijekom nekog vremena, a tek onda reagirati. Nadalje, roditelji su istaknuli kako žele biti u toku aktivnosti koje se provode u dječjem vrtiću: „Kod oba djeteta odgajatelji petkom roditeljima šalju plan za idući tjedan i na kraju svakoga dana usmeno daju kratki izvještaj što mi izuzetno odgovara i zadovoljna sam komunikacijom u našoj grupi“. Dok su jedni roditelji zadovoljni načinom rada, drugi imaju ideje za poboljšanje njihove komunikacije s odgojiteljima, poput kvartalnih sastanaka: „Možda kvartalni sastanak na kojem bismo dobili više informacija o razvoju, o ponašanju djeteta u okolini, na što možda treba obratiti pozornost... što se očekuje od djece i roditelja“. Zaključno, svi roditelji željeli bi kvalitetan odnos s odgojiteljima u svrhu optimalnog cjelovitog razvoja djeteta: „Savjet je da svaki odgojitelj treba izgraditi s roditeljima djece iskren i ravnopravan odnos zbog dobrobiti djeteta“.

5. ZAKLJUČAK

Komunikacija se smatra jednim od najvažnijih čimbenika u funkcioniranju svake zajednice, pa i zajednice dječjega vrtića. Budući da su primarne zajednice u kojima dijete odrasta dom i dječji vrtić, nužna je njihova međusobna komunikacija i povezanost. Odgajanje i obrazovanje djeteta zajednički je trud roditelja i odgojitelja, stoga je njihova komunikacija ključna za kvalitetu tog procesa. Osim u svrhe unapređenja odgojno-obrazovnog rada, kvalitetna komunikacija roditelja i odgojitelja nužna je, uzevši u obzir da djeca najviše uče po modelu, kako bi iz odnosa roditelja i odgojitelja učila dvosmjerno i kvalitetno komunicirati.

Iako se u dječjim vrtićima provode mnogi oblici komunikacije roditelja i odgojitelja, velik broj njih najčešće rezultira jednosmjernom komunikacijom i prenošenjem općih informacija, dok je za kvalitetnu komunikaciju potrebna dvosmjernost. Upravo iz tog razloga nužna je ravnoteža različitih oblika komunikacije kako bi odgojitelj znao koji od njih upotrijebiti, ovisno o situaciji. Svakako, odgojitelji bi trebali unapređivati svoje govorne i komunikacijske vještine kako bi komunikacija s roditeljima mogla biti što kvalitetnija.

Rezultati istraživanja, koje je provedeno u svrhu pisanja ovog rada, pokazuje kako se u dječjim vrtićima provode razni oblici komunikacije roditelja i odgojitelja, dok se najučinkovitijim najčešće smatraju individualne konzultacije. Iako se komunikacija roditelja i odgojitelja u odgojno-obrazovnom procesu često stavlja u drugi plan, 100% ispitanika (roditelja i odgojitelja) smatra međusobnu komunikaciju iznimno važnom za dijete koje je u dječjem vrtiću. Najčešći problem koji obje skupine ispitanika (roditelja i odgojitelja) navode u međusobnoj komunikaciji pasivno je slušanje te nerazumijevanje. Najčešći savjeti roditelja odnose se na odgojiteljevo pružanje kvalitetnijih informacija o njihovom djetetu, dok odgojitelji smatraju kako bi se komunikacija roditelja i odgojitelja popravila da roditelji imaju više razumijevanja za njih te uvjete u kojima rade.

Stoga, ključ kvalitetne komunikacije roditelja i odgojitelja aktivno je slušanje i dvosmjernost jer, neovisno o povodu komunikacije i situaciji, roditelji i odgojitelji imaju zajednički cilj, a to je sretno dijete.

LITERATURA

Bašić, J., Koller-Trbović, N. i Žižak, A. (1993). Integralna metoda u radu s predškolskom djecom i njihovim roditeljima. Zagreb: Alinea.

Bogačić, K., Glavina, E., Rogulj, E., Visković, I. i Višnjik Jevtić, A. (2018). Izazovi suradnje – Razvoj profesionalnih kompetencija odgojitelja za suradnju i partnerstvo s roditeljima. Zagreb: Alfa.

Gluščić, J. (2008). Roditelj, dijete, odgojitelj : priručnik za roditelje i odgojitelje. Jastrebarsko: J. Gluščić.

Ivaštanin, I. i Vrbanec, D. (2015). Razvijanje partnerstva s roditeljima. Dijete, vrtić, obitelj, 21 (79), 24-25. URL: <https://hrcak.srce.hr/172747>

Jurčević Lozančić, A. i Kunert, A. (2015). Obrazovanje roditelja i roditeljska pedagoška kompetencija, teorijski i praktički izazovi. Metodčki obzori, 10 (22), 39-48. URL: <https://hrcak.srce.hr/154224>

Jurković, I. (2006). Susreti s roditeljima u vrtiću : priručnik za odgajatelje. Đakovo: Tempo.

Kanjić, S. i Boneta, Ž. (2012). Viđenje partnerstva obitelji i vrtića očima roditelja. Dijete, vrtić, obitelj, 18 (70), 8-10. URL: <https://hrcak.srce.hr/123763>

Leksikografski zavod Miroslav Krleža [LZMK] (2021). Hrvatska enciklopedija. 25.06.2022: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=2842>.

Ljubetić, M. (2014). Od suradnje do partnerstva obitelji, odgojno-obrazovne ustanove i zajednice. Zagreb: Element.

Martić, K. i Taloš Lopar, M. (2015). Dokumentiranje odgojno-obrazovnog procesa. Dijete, vrtić, obitelj, 21 (79), 14-15.

Mavračić Miković, I. (2019). Stavovi roditelja i odgojitelja o oblicima suradnje i partnerstva u dječjem vrtiću. Didaskalos: časopis Udruge studenata pedagogije Filozofskog fakulteta Osijek, 3 (3), 69-84. URL: <https://hrcak.srce.hr/clanak/341361>

Milanović, M. (2014). Pomozimo im rasti - priručnik za partnerstvo odgojitelja i roditelja. Zagreb: Golden marketing.

Miljak, A. (1995). Mjesto i uloga roditelja u (suvremenoj) humanističkoj koncepciji predškolskog odgoja. Društvena istraživanja, 4 (4), 601-612. URL: <https://hrcak.srce.hr/32367>

Petek, T. (2019). Govorno nastopanje v pedagoškem procesu. Ljubljana: Pedagoška fakulteta Unverze v Ljubljani.

Tatković, N. (2016). Pedagoško-psihološki aspekti komunikacije. Pula: Sveučilište Jurja Dobrile.

Valjan Vukić, V. (2011). Razvijanje kulture predškolske ustanove zajedničkim djelovanjem roditelja i odgojitelja. Magistra Iadertina, 6 (1), 83-98. URL: <https://hrcak.srce.hr/87331>

TABLICE

<i>Tablica 1.</i> Dob ispitanika (roditelja).....	20
<i>Tablica 2.</i> Broj djece ispitanika (roditelja) koja trenutno pohađaju dječji vrtić.....	21
<i>Tablica 3.</i> Dob djece ispitanika (roditelja) koja trenutno pohađaju dječji vrtić.....	21
<i>Tablica 4.</i> Dob ispitanika (odgojitelja).....	22

GRAFIKONI

<i>Graf 1.</i> Uzorak ispitanika oba anketna upitnika.....	19
<i>Graf 2.</i> Spol ispitanika (roditelja).....	20
<i>Graf 3.</i> Spol ispitanika (odgojitelja).....	22
<i>Graf 4.</i> Stupanj obrazovanja ispitanika (odgojitelja).....	23
<i>Graf 5.</i> Radni staž ispitanika (odgojitelja).....	24
<i>Graf 6.</i> Oblici komunikacije koje odgojitelji organiziraju u dječjem vrtiću.....	25
<i>Graf 7.</i> Oblici komunikacije koje su odgojitelji najviše prakticirali tijekom protekle pedagoške godine.....	26
<i>Graf 8.</i> Oblici komunikacije koje odgojitelji smatraju najučinkovitijim.....	27
<i>Graf 9.</i> Oblici komunikacije koje roditelji smatraju najučinkovitijim.....	28
<i>Graf 10.</i> Učestalost spomenutih oblika komunikacije u komunikacijskim situacijama od strane odgojitelja.....	30
<i>Graf 11.</i> Učestalost spomenutih oblika komunikacije u komunikacijskim situacijama od strane roditelja.....	31
<i>Graf 12.</i> Stav odgojitelja o komunikaciji roditelja i odgojitelja.....	32
<i>Graf 13.</i> Stav roditelja o komunikaciji roditelja i odgojitelja.....	34
<i>Graf 14.</i> Količina vremena koju odgojitelja provede u komunikaciji s roditeljima tjedno.....	36
<i>Graf 15.</i> Zadovoljstvo roditelja količinom vremena koje odgojitelj provede u komunikaciji s roditeljima.....	37

PRILOG 1. IZJAVA O IZVORNOSTI DIPLOMSKOG RADA

Izjavljujem da je moj diplomski rad izvorni rezultat mog rada te da se u izradi istoga nisam koristila drugim izvorima osim onih koji su u njemu navedeni.

Bruna Pelajić
